

AMURGUL BURGHEZ

tragicomedie
de

ROMULUS
GUGA

Un maidan plin de gunoale, împrejmuît de un zid circular. În mijloc, o poartă mare de metal. Impunătoare. Pe ambele părți, intrări boltite, acum bătute în scinduri. Frig. În poarta mare, Ignațiu, într-un cărucior de invalid. O figură hleratică, presus interiorizată, excentrică, îmbrăcat destul de jerpelit. În spatele său, într-o haină de piele, Claudiu. Din cind în cind, suflă vintul. Timpurile par schimbăcioase.

IGNAȚIU : E frig...

CLAUDIU Prea devreme.

IGNAȚIU N-ai găsit pe nimeni ? Au pierit cu toții ?

CLAUDIU Mai fuge câte unul...

IGNAȚIU : Și poporul ?

CLAUDIU Tace.

IGNAȚIU Pe maidanul nostru a fost liniște...

CLAUDIU : Se zice că umblă o fantomă. N-am văzut-o !

IGNAȚIU : Răzvrătirile ne-au ocolit. Precauția nu strică, nici calculul... Un om prevăzător se gîndește și la ziua de mâine.

CLAUDIU : Prea mare liniște...

IGNAȚIU De veci. Numai coroanele ne lipsesc.

CLAUDIU (*rizînd*) : Ei, unii... (*Se aud pași.*) Rămîneți ?

IGNAȚIU (*ascultînd*) : Parcă totuși vine cineva. Să știi că avem noroc.

CLAUDIU (*împinge la o parte scindurile ce închid o nișă boltită, și-l adăpostește pe Ignațiu, pe urmă se ascunde și el într-una vecină*) : Să-l așteptăm aici... Poate e tot ăla, nehoțărîtul...

(*Din dreapta apare grăbit Carol. În urma lui, într-o costumație sordidă, Augusta. Împing o ladă, mai bine zis o rostogolesc. O proptesc în partea dinspre stînga a zidului, sub o birnă.*)

CAROL : Cred că aici e bine. (*Incearcă lada.*) E solidă, grăbește-te ! Eu aștept dincolo.

AUGUSTA A zis că aici îi place. Mai face și mofturi...

CAROL : Numai să se termine odată ! Ne-a purtat destul cu vorba.

AUGUSTA : Acum, cu siguranță, s-a hoțărît. (*Carol iese pe poarta mare. Au-*

PERSONAJELE

FILIP, un om sfirșit
 AUGUSTA, soția lui
 IGNAȚIU, un om de afaceri
 CAROL, un polițist
 GEORGES, reporter la „Faptul divers“
 al Actualității
 SOFIA, o salariată
 ISABELA, bocitoare cu ora, mama Sofiei
 CLAUDIU, omul de încredere al lui
 Ignațiu
 FLAVIA, operatoare, subalterna lui
 Georges
 GENERALUL, un ofițer în manevre
 CALUGĂRUL I } credincioși ai
 CALUGĂRUL II } Sfintului Filip
 GANGSTERUL I } băieții lui Claudiu
 GANGSTERUL II }
 DEȚINUTUL I } oamenii lui Carol
 DEȚINUTUL II }
 SOLDATUL I } „călătorii“
 SOLDATUL II } domnului general

Acțiunea se petrece în cea mai bună lume
 cu puțință, din care fac parte, pe lângă cel
 numiți, dansatori, preoți, strip tease-eze, sca-
 matori și iluzionști, și mulți, mulți alții, care
 fac hazul și drama ei.

gusta, șoptit, spre stînga.) Hei, poți să
 vii !
 FILIP (*apare grăbit din stînga. E îm-
 brăcat într-un trenchi uzat. Pe cap, o
 pălărie veche. În picioare, bocanci*) :
 În noaptea asta o să deger.
 AUGUSTA (*îl bate pe spate*) : Dacă e
 ultima, nu mai contează.
 FILIP (*căutîndu-se prin buzunare*) : Nu
 mai am nici una. De două nopți n-am
 mai fumat o țigară !
 AUGUSTA : Tu ești de vină, puteai să te
 hotărăști din prima clipă, mai fă-
 ceam economii...
 FILIP (*dîrdîind*) : ...Și nu mai înduram
 nici frigul ăsta... Cum poate fi o în-
 mormîntare pe un asemenea ger ?
 AUGUSTA : Utilă. Conservă. (*Scotocin-
 du-se prin buzunare, pe urmă cău-
 tîndu-l pe el, el controlînd-o pe ea,
 ciupînd-o — un adevărat joc. Buzu-
 narele le atîrnă, goale.*) Nu fi mojič !
 FILIP (*rizînd*) : Iar mi-am uitat acasă
 lumînarea.
 AUGUSTA (*șoptind*) : M-am gîndit eu.
 Am una de rezervă. Știam că iar o
 să-ți găsești un motiv.
 FILIP : M-apucă jalea.
 AUGUSTA (*făcîndu-se că n-a auzit*) :
 Las-o, pe mai tîrziu. (*Gospodărește.*)
 Să nu uiți să te descalți. Face impresie
 bună. Lumea trebuie să fie impres-

sionată. Fără lacrimi, plecărilor par ba-
 nale !
 FILIP : Nu mă mai dăscăli atîta ! Știu
 eu cum vreau să plec.
 AUGUSTA : Păi da, ca după noaptea
 trecută — am văzut eu, dimineață, ce
 era de capul tău ! Te-ai îmbătat ca
 un porc.
 FILIP : Nu erau condiții meteorologice
 prielnice. Fiecare moare cînd vrea.
 Măcar atît să am dreptul să-mi aleg.
 (*Șmecherește.*) Și, pe urmă, s-a găsit
 unul să-mi cumpere bocancii. Era o
 afacere.
 AUGUSTA O porcărie.
 FILIP : Și porcii sînt necesari... Fără ei,
 ne-am prăpădi.
 AUGUSTA Asta e ultima noapte pe
 care ți-o mai dau, Filip... Să știi că e
 ultima. Am și eu o limită a răbdării.
 FILIP : Nu sînt eu de vină că pungașii
 stau în casă. (*Filozofic.*) S-a demodat
 ajutorarea aproapelui... Pe urmă, tu nu
 trebuie să-mi dai nimic, doar eu am
 hotărît așa.
 AUGUSTA : Atunci, te rog să ai caracter.
 Să te ții de cuvînt. (*Grijulie.*) Bocancii
 să-i așezi aici (*arată spre ladă*), și lu-
 minarea să o pui în cutia asta de
 conserve goală... Cît ești de nătărău,
 ai fi în stare să dai foc lăzii.

- FILIP (rizind) : Cel puțin, nu m-ar mai jefui nimeni.
- AUGUSTA (își continuă gîndul) : Cred că fringhia asta o să țină.
- FILIP : E putredă, ca și mine. Ne vom ține reciproc... (Tot timpul, ambii s-au învîrtit în jurul lăzii. Au deschis un geamantan vechi, adus de Carol și Augusta, au scos o fringhie, un ciocan, o cutie de conserve goală, luminarea, și, în sfîrșit, o pereche de ciorapi de lînă, cu găuri mari, pe care Augusta și i-a tras pe mîini, și acum îi cercează.)
- AUGUSTA După ce te descâlți, să-ți pui ciorapii ăștia groși... Pînă te răcești, mai țin la tăvăleală. (Pe alt ton, speriată.) Sper că te-ai spălat pe picioare. Știi că nu suport jegul. Și, ce-ar zice lumea !
- FILIP Mie-mi spui ? Murdăria, nimeni n-o suportă. În schimb, o practică toți... (Într-o doară.) Cărțile mi le-ai adus ? Mai fac o pacientă ; hotărîrea nu-i ușoară.
- AUGUSTA Pînă și în fața morții, tot cartofor ai rămas. Un cartofor nenorocit.
- FILIP : Ei, și tu... O partidă nu strică.
- AUGUSTA (și trîntește cărțile pe ladă) : Un ratat !
- FILIP : Mai știi ce-mi iese ? ! Poate se aranjează altfel totul.
- AUGUSTA : Nu te mai chinui. Ești o ruină. Măcar acum, ai demnitate ! (Indiferentă.) Dar, mă rog, miloasă m-am știut întotdeauna. Doar ți-am promis o înmormîntare frumoasă, nu ?
- FILIP : Ștergare mi-ai cumpărat ?
- AUGUSTA Și ștergare, și prescură ți-am pregătit ; și pomană o să-ți fac. Ți-am cumpărat izmene noi, o cămașă, iar cu bocancii ăștia o să-ți stea chiar foarte bine... Carol m-a ajutat.
- FILIP : Sigur, Carol... Ce ne-am fi făcut noi fără Carol ? !
- AUGUSTA : Lasă-l, niciodată nu l-ai putut înghiți. Deși, acum, dîrdăie la colțul străzii, pîzindu-te pe tine.
- (Se aude un zgomot. Scindurile din fața bolșilor, unde stau ascunși Ignațiu și Claudiu, s-au mișcat.)
- IGNAȚIU (privind spre nișa lui Claudiu) : Ce dracu' fac acolo ?
- CLAUDIU (scofîndu-și și el capul) : Se ceartă.
- IGNAȚIU Nenorocită specie !
- AUGUSTA (spre Filip) : Cred că e cineva... E timpul. Adio !
- FILIP (vrea s-o îmbrățișeze. Augusta se împotrivește) : Adio ! Dar lada n-o să țină... (Augusta iese grăbită pe poarta mare. Filip, plictisit, se suie pe ladă. Acum e sus. Augusta, de parcă a uitat ceva, s-a întors ; după ea, fugind, Carol.)
- CE DRACU' S-A MAI ÎNTÎMPLAT ?
- AUGUSTA : Nu vezi, l-a apucat plînsul. Zice că lada n-o să țină.
- FILIP : Ne iubim...
- CAROL Aici v-ați găsit ? Era timp a-casă.
- FILIP Acolo nu mai încape omul, de tine.
- CAROL (s-a suit pe ladă. O încearcă) : E foarte solidă. O să țină.
- AUGUSTA : Poftim, îi arde de glumă... Timpul trece, și dumnealui îi arde de glumă... Spune, omule, te-ai hotărît, ori nu ?
- FILIP : Sint deja mort.
- CAROL : Îți spun eu că e mai bine. Ne-ai dus destul cu zăhărelul.
- AUGUSTA : Dumnezeule, în mîinile cui stă soarta lumii ! (Între timp, ajutat de Augusta, Carol a coborît de pe ladă, și amîndoi l-au urcat acolo pe Filip. Acesta face semne spre Augusta, că ar fuma o țigară. Carol vede, nu înțelege.) Vrea o țigară. Zice că e ultima dorință. Trebuie respectate drepturile omului.
- CAROL Ce marna dracului de drepturi mai inventează ăsta ? !
- FILIP O țigară. Voi ați născocit ultima țigară... Îi deplîng pe nefumători...
- CAROL (îmbușnat) : Nu-i deplînge tu. Pentru ei e mai simplu. (Scoate un pachet și, din el, o țigară, pe care i-o întinde lui Filip.)
- CAROL : Vezi, să fie ultima.
- FILIP : Nici o grijă... (Scindurile s-au mișcat din nou. Augusta și Carol, speriați, au pornit grăbiți spre poarta cea mare. Filip s-a ghemuit pe ladă și îl aude pe Ignațiu vorbind cu cineva, dar, cum nu reușește să înțeleagă ce spune, începe să-și vadă liniștit de treabă.)
- CLAUDIU : ăsta e intelectual, cu siguranță că e intelectual... Numai ei întorc lucrurile pe toate fețele și nu fac nimic... Ceilalți pleacă mai repede.
- IGNAȚIU : Lipsa simțului practic... (Au ieșit din nișă, dar e destul de întuneric, sau pur și simplu Filip nu vrea să-i vadă. Suit pe ladă, își continuă treaba.)
- FILIP (mormăie) : Azi nu mai găsesc un loc liniștit. (E foarte sigur pe situație. S-a descâlțat, și-a tras ciorapii, și-a aprins luminarea.)
- IGNAȚIU : Ei, totuși, e băiat bun, pleacă !
- (Claudiu iese din ascunzătoarea sa și se pierde în noapte. Ignațiu nu se mai ascunde, și ușor, pe nesimțite, se postează în cadrul porții celei mari, luminată acum difuz. Sintem siguri că Filip l-a reperat, căci, foarte tacticos, își așază fringhia de gît, privește spre el, apoi, cu amîndouă mîinile, încearcă lațul. În acest timp, Carol și Augusta, suiți pe o scară care se

presupune că e în spatele zidului, urmăresc totul. *Ignațiu nu mai șovăie și o pornește încet spre Filip, în vreme ce sus, pe zid, cei doi l-au zărit și ei.*)

CAROL Pe ăsta îl știi de undeva... Pare unul mare.

AUGUSTA Nu oricine are așa un cărucior.

CAROL Numai să nu se răzgîndească, nălărăul...

AUGUSTA E deja pe ladă. Acuși trebuie să cadă. *(Amîndoi ascultă, cu gîndul, evident, că Filip își va lua zborul. Acesta, însă, și-a scos din nou lațul, și-a făcut semnul crucii, și, uitîndu-se cînd la cei de sus, cînd la Ignățiu, se împacă cu sine.)*

FILIP *(în plctis)*: Iartă-l, Doamne, pe nefericitul tău Filip, și trece-l pe gratis peste apa ta, că rea soartă a avut! *(Cu ochii spre Ignățiu.)* N-are nici bani de trecere... Ehei! Că de-ar avea... *(Reia rugăciunea, privind spre cei de sus.)* ...Și mîntuie-l pe el, căci greață i-a fost întotdeauna de clipa aceasta, pe care toți o trăiesc o dată pe maidanul ăsta... *(Sufală luminarea. Cei doi de sus răsufală ușurați, în vreme ce Ignățiu s-a repezit spre el, ca un desperat, a apucat lada, ce parcă se balansează.)*

IGNAȚIU Hei, ce faci? Nu s-aude?

FILIP *(în aparență, surprins)*: Nu se vede?! Mă spînzur!

IGNAȚIU *(prefăcut)*: Sărmane, trebuie să fii tare nefericit. Cînd ajungi la pragul acesta, e rău de tot.

FILIP: Mie-mi spui? M-a pătruns frigul pînă la oase...

IGNAȚIU: Fiorul morții?

FILIP: Poate... Nu știu. Dumnezeua pari mai deștept. Ai mai multă experiență.

IGNAȚIU: Te admir, ești un om curajos. Totuși, nu ți-e frică?

FILIP: Frică? Mie? Nu mi-a fost niciodată... *(Își aranjează lațul la gît.)* Și-acum, vezi-ți de drum, prietene, și lasă-mă cu mine, să-mi isprăvesc treaba.

IGNAȚIU: Cum să te las, omule?! Nu mi-aș găsi liniștea toată viața, dacă așa face una ca asta. Acum, pentru tine, dacă te-ai hotărît, și-așa nu mai contează, așa că... fii bun și coboară o clipă, să pot dormi și eu liniștit.

FILIP: Uite, ce ghinion pe mine! Acum, să mai liniștesc și pe altul, cînd în sufletul meu coboară noaptea...

IGNAȚIU: Doar o clipă să-ți strîng mîinile într-ale mele. Te-ai și învinețit.

FILIP M-am învinețit? *(Începe să plîngă.)* Vai, viețșoara mea s-a dus... *(Revoltat.)* Ce ușor zboară toate... *(Surprins.)* Unde s-a dus? *(Coboară de pe ladă.)* Trebuie să fie pe aici. Doar n-am și trecut dincolo?! *(Pre-*

făcut, mereu cu ochii pe Ignățiu, așteptînd ceva, continuă să se agite.)

IGNAȚIU *(disprețuitor)*: Era un lucru important?

FILIP: Viața mea? Pentru unii, da. *(Între timp, Ignățiu îl bate pe spate, vrînd să-l încălzească. Șiret.)* Și zici că mă și făcusem urît?

IGNAȚIU *(tot bătîndu-l pe spate)*: Puțin spus... Mă indispane prostul-gust.

FILIP: Am și început să miros?

IGNAȚIU: Lumea, frate, nu simți? *(Amîndoi stau cu capetele ridicate și adulmecă.)*

FILIP: Parcă pute... *(Adulmecă.)* De cînd m-am născut, simt un miros, un miros ciudat, și nu știam ce simt. Ce noroc, cu tine! Plecam din lumea asta fără să am habar ce m-a chinuit atît. *(Uluit.)* Să nu-ți vie să crezi puțtoarea! *(Pe alt ton, curios.)* Dar tu ce cauți pe maidanul acesta pustiu?

IGNAȚIU: M-am gîndit și eu la locul ăsta.

FILIP Ei, nu mai spune! Și cu voi se întimplă așa ceva?

IGNAȚIU: Citeodată... *(Arătînd spre ladă.)* Să fii sus, normal, e un privilegiu.

FILIP: Costă scump... *(Amintindu-și de ceva.)* Gata. Mă ierți... *(Vrea să se urce pe ladă, Ignățiu îl trage de haină înapoi.)*

IGNAȚIU: Mai stai, frate, ce te grăbești? Nu vezi ce singur sînt?!

FILIP: Și dacă vrei să mă jefuiești?! *(Uitîndu-se spre bocancii de pe ladă.)* Poate ești mai sărac decît mine?

IGNAȚIU: Nu-ți face griji. Am și eu, la nevoie, lada mea.

FILIP: Bunăvoința contează. Dacă vrei... *(arătînd spre ladă)* ...după mine, poți s-o folosești și pe asta. Că e solidă, a zis Carol, și ține.

IGNAȚIU: Ești bun la suflet.

FILIP: Toată lumea zice că ăsta e defectul meu...

IGNAȚIU: Dar de ce vrei să te spînzuri?

FILIP: Un cantor, la care m-am spovedit, înainte să moară, mi-a spus că aceasta e singura cale spre libertate...

IGNAȚIU: Un cantor, să rostească asemenea cuvinte? *(Cu amărăciune.)* L-a pedepsit Dumnezeu.

FILIP: Aș, a murit de ciumă.

IGNAȚIU: De ciumă? În ziua de azi?

FILIP: Sigur, de ciumă brună. Că vine din cînd în cînd cîte o epidemie, de să-ți ascunzi cărțile și viața. *(Amintindu-și de ceva, scoate brusc cărțile din buzunar. Augusta, care e sus pe zid, îi face semne desperate cu mina.)* Facem o partidă?

IGNAȚIU: Noaptea e lungă. Timp este, pentru amîndoi.

FILIP: Dacă ciștiți tu, pleci tu primul. Dacă ciștiți eu, te aștept, ce zici?

IGNAȚIU Nu credeam să mai întilnesc un asemenea om. Mai sînt caractere, cel puțin în fața morții!

FILIP : Ai bani ?

IGNAȚIU N-am dus lipsă. Altele m-au înfricoșat.

FILIP (fericit) : Atunci, aranjăm noi... (Pune lada între ei și împarte cărțile. Pe urmă, în timp ce le filează, se uită spre cărucior.) Invalid, sau veteran ?

IGNAȚIU După conjuncturi. Trăim din ele.

FILIP Augusta zice că se vede jegul. (Punînd cărțile pe ladă.) Popi, pe toată linia !

IGNAȚIU Noroc că nu singele... (Așază niște bani pe ladă.) Numai mici...

FILIP (luînd banii și băgîndu-și-i în buzunar) : Ai pus mai mult. Ești milos ?

IGNAȚIU : Investesc. Cred în progresul tehnic. (Amîndoi își filează cărțile.)

FILIP : Ești materialist ?

IGNAȚIU : Nu, om de afaceri. (Pune cărțile pe ladă.) Ași cu...

FILIP : Mai mare... (Ignațiu așază iar un ban pe ladă, semn că a pierdut. Filip îl încearcă între dinți, apoi îl bagă în buzunar.) Nu prea ai noroc.

IGNAȚIU : Nu m-aș afla aici.

FILIP (arătînd spre banul de pe ladă) : Nu cumva l-ai furat ? De ăștia mă feresc.

IGNAȚIU : Ar fi jalnic ca un om ca mine să fure. Cerșesc.

FILIP : Înseamnă că ești un domn, te respectî.

IGNAȚIU : Trăiesc, precum lumea...

(Își amintește de ceva și bate din palmă. Filip îl urmărește și nu înțelege. Se uită cînd la el, cînd la Augusta, care continuă, de pe zid, să facă semne, ca și cum i-ar spune să isprăvească odată. Claudiu apare din dreapta și se înclină în fața lui Ignățiu.)

CLAUDIU : Ascult, domnule.

IGNAȚIU : Servește-ne micul dejun...

CLAUDIU : Am înțeles, domnule. (Se înclină din nou și iese.)

FILIP : Atît de jos, și atît de mare ? ! N-aș fi crezut.

IGNAȚIU Trebuie să ai demnitate. Să fii corect : „Nu minți, nu fura, nu ucide !” Nu scrie așa ? (Pe alt ton.) Dar „nu cerși”, nu scrie nicăieri...

FILIP Multe se scriu, puține se folosesc...

IGNAȚIU : Profitul contează. (Claudiu a reapărut, împingînd un cărucior încărcat cu bucate. Cu gesturi elegante, destupă o sticlă de șampanie.) Ce an ?

CLAUDIU Vremea lui Ludovic al XV-lea, excelență.

FILIP (uimit) : E un miracol !

CLAUDIU : Multe se repetă, domnule... (Întinde tava cu paharele pline de șampanie.)

FILIP : În sănătatea ta...

IGNAȚIU ...Spune-mi Ignățiu.

FILIP : E un nume sfînt ?

IGNAȚIU Nu, puternic. (Ciocnesc. Claudiu s-a înclinat și a ieșit. Sus pe zid, Augusta și Carol sînt într-o mare agitație. Filip a observat totul.)

FILIP (privînd în sus) : Ei lotdeauna m-au considerat o broască...

IGNAȚIU (și-a pus într-o farfurie o măslină, pe care, cu degetul arătător, o tot rostogolește dintr-o parte într-alta) : O broască ? Ce ființă delicioasă...

FILIP (înfulecă. Cu fața spre Augusta, care-l privește înmărmurită. Ignățiu, indiferent, rostogolește măslinea) : E bine să știi adevărul despre tine însuși. (Mestecă.) Eu am tot întrebat pentru ce trăiesc ? (Vintură prin aer o pulpă de pui.) Mereu mi s-a spus „Filip — încoace, Filip — încolo, Filip — nu e voie, Filip — nu ai dreptul !” Auzi dumneata, nu am voie ! Atunci, la ce m-am mai născut ? (Mușcă din pulpă, țopăie.) Orăcăie ziua, Filip, orăcăie noaptea, Filip ! (Azvîrînd cu osul în zid.) Gata ! Nu mai vreau, nu mai pot, și e nedrept ! (Scoate limba la Augusta, care, sus, pe zid, își ridică fusta și îi arată fundul.) Au zis : „Filip, fii cuminte, vin berzele și s-a sfîrșit cu tine !” (Acum e aplecat peste farfuria lui Ignățiu și urmărește rostogolirea măslinei.) Cu berzele astea, m-au făcut să inghit ce nici diavolul n-ar fi inghițit... (Arătînd spre măslină.) Îmi permiți ?

IGNAȚIU (neînțelegînd, apoi) : Dar te rog, ești invitatul meu.

FILIP (apucă măsline și o inghite) : Nu mai vreau ! (Spre Augusta.) Să vină, dracului, și berzele, și vom vedea ! (Augusta și Carol au dispărut ; pașii lor se aud, semn că se apropie.)

IGNAȚIU : N-aș fi bănuit că ești un optimist.

FILIP : Te scandalizez ? (Țopăie în jurul lăzii.)

IGNAȚIU : Cel mult, ai putea fi considerat iresponsabil.

FILIP (o vede pe Augusta venînd) : Ar trebui numiți cei veritabili.

IGNAȚIU : E mai comod să taci. Te învîrți mai ușor... (Melancolic.) În tinerețe, am făcut și eu citeva gesturi reprobabile. Apoi, m-am obișnuit atît de tare cu ele, încît mă simt ca acasă în mijlocul lor. (După o pauză.) Altele, mă rușinez.

FILIP (care o vede pe Augusta apropiindu-se) : Nu trebuie să le dai importanță. Cînd ți se vorbește, e mai bine să te gîndești la altceva. Eu așa fac.

AUGUSTA (furioasă) : Ce faci ? Te-ai pus pe trai ? (Se oprește în dreptul căruciorului cu bucate, și începe să înfulece.) În timp ce eu dirdii de frig și aștept ca o proastă, dumnealui... (Mestecă.)

FILIP Puiin lirism nu strică. Numai luna ne lipsește.

IGNAȚIU (căt-re Filip, arătînd-o pe Augusta): Împreună ?

FILIP : Într-un fel... (Ride, în timp ce Augusta mestecă.) Trăim într-o lume de cîrnățari. Nu ? Într-o lume bună.

AUGUSTA (mestecînd) : Bună, neună... (privindu-l pe Igațiu), dar văd că n-o duci rău ? !

IGNAȚIU : Consum.

AUGUSTA (scobindu-se între dinți) : Delicios, dar ce faci, în fond ?

IGNAȚIU : Cumpăr, vînd.

AUGUSTA : Ce cumperi, ce vinzi ?

IGNAȚIU : Orice. Chiar și oameni. Nu e cea mai rentabilă afacere ?

FILIP : Exagerează, desigur... Trebuie și puțină iubire, altfel, spune, ce să faci bietul om, că pe el nu-l mai inventează nimeni ? ! Pe cînd banul...

AUGUSTA : Banul ? Ține în spinare o lume. Cum o să dispară ? !

FILIP : Spinarea — îndoită, și gura — astupată !

IGNAȚIU : O afacere rentabilă.

FILIP : Chiar așa. Citeodată mă gîndesc cum ne îndoapă zilnic... Pină și gîștele o duc mai rău.

AUGUSTA : E ridicol ! Totdeauna mi-a fost scîrbă de vorbărie ! (Tot timpul dialogului, Augusta și Filip au tras fiecare de căruciorul cu bucate, gata să-l rupă. Igațiu le-a observat disputa ; cu bastonul său alb, a pus mereu piedică roților căruciorului, acesta urmînd traiectoria curioasă. Profitînd de neatenția lui Filip, Augusta a reușit să-i smulgă căruciorul, și, de-a-cum stăpîni pe el, a reluat, sigură de sine.) Dacă e bărbat, bărbat să fie. Dacă nu e bărbat, cel puțin să nu filozofeze. E ridicol. (Energic, spre Filip.) Acum, ține-te de cuvînt. (Filip este indiferent.) Fii om de caracter ! (Șoptindu-i.) Dragul meu, irosim și noaptea aceasta... Am făcut din tine un sfînt.

FILIP (surprins) : Ce fel de sfînt ?

AUGUSTA : Protestant.

IGNAȚIU : Sună bine... Azi, sună bine... Odinioară era mai rău.

AUGUSTA : Așa m-am gîndit și eu. „Filip, făcătorul de minuni !” Carol a hotărît să deschidem și un lăcaș. O întreprindere strașnică.

FILIP : Ce fel de lăcaș ?

AUGUSTA : De măicuțe. Că, în penuria asta de locuințe, se roagă, săracele fete, ba la un colț de stradă, ba la alt colț de stradă...

FILIP (meditează) : Asta, nu ! (Revoltat.) Destule am îndurat eu !... (Se urcă pe ladă și își pune lațul.) Adio, mai bine să nu știu ce se face din mine !

IGNAȚIU (sare brusc din cărucior. Îl apucă. Cei doi rămîn perplecși) : Nu, nu te las să pleci !

FILIP (uluit) : Umbli ?

AUGUSTA : Vezi, Filip, ai făcut o minune... Umbli ! (Căt-re Filip, rugător.) Acum pleacă, ești un sfînt. Carol are dreptate. Am trăit alături de un sfînt...

FILIP (tot uluit) : Umbli ! (Igațiu umbli.) Chiar umbli ?...

IGNAȚIU : Te rog să rămii. Vezi, mi-ai făcut un bine. Ești un sfînt. Ce rost mai are să pleci ?

AUGUSTA (cu răutate) : Lasă-l în pace. Du-te dracului ! Avem treburile noastre. În loc să-mi mulțumești că ți-a făcut un bine ? ! (Rugătoare.) Filip, nu te răzgîndi, pierdem asigurarea. Pentru tine, viața, și așa, nu contează. Ai zis că ai terminat cu ea...

IGNAȚIU : O plătesc eu !

FILIP : Asta-l drept. De viață sînt sătul, dar cu libertatea cum rămîne ? Căci, dacă rămîn în viață...

IGNAȚIU : Fac orice pentru tine. Eu iubesc omul, eu vreau să-l dau o perspectivă, să fac altfel lumea.

FILIP : Altfel ? Se poate ?

AUGUSTA : Lasă-l... Nu se poate. Nimic nu se poate schimba. (Țipînd.) Și, pe urmă, știi, Filip, că e nevoie de un cadavru... (Plîngătoare.) N-am de unde să-l iau...

IGNAȚIU : Îl obțin eu.

FILIP : Poftim ! Are el un cadavru în plus.

AUGUSTA : Dar te-am vîndut !

FILIP (uluit) : M-ai vîndut ? Nu mi-ai spus nimic. Dimpotrivă, m-ai asigurat că o să-mi faci o înmormîntare de neuitat.

IGNAȚIU : Vai, ce jalnic !

AUGUSTA (plîngînd) : Știi că asigurarea era prea mică... Cumva trebuie să rămii om, în lumea asta.

IGNAȚIU : Mort ?

AUGUSTA : Dacă nu se poate pentru toți, cel puțin pentru cîțiva...

IGNAȚIU : Și cui l-ai vîndut ?

FILIP (dezinvolt) : Chiar, cui m-ai vîndut ? Am și eu dreptul să știu.

AUGUSTA : L-a cumpărat unul care are o colecție... L-a zărit o dată pe stradă, și mi-a spus că vrea să-l împăieze.

IGNAȚIU Mizerabilul ! (Pe alt ton.) Dau eu mai mult !

AUGUSTA : Poți tu asta ? Dar costă enorm.

IGNAȚIU : Orice !

AUGUSTA : Ai și tu o colecție ?

FILIP : Și ce dacă are ? Am și eu dreptul să hotărîsc, cel puțin atît : în colecția cui intru, nu ?

AUGUSTA : Eu nu vreau decît asigurarea, Filip. Restul, hotărăști tu.

IGNAȚIU (coborîndu-l de pe ladă și îmbrățișîndu-l) : Ce mult mă bucur ! De-acum, vom fi nedespărțiți.

FILIP (transpus) : Am și fost trecut în rugăciuni ?

AUGUSTA (un *licăr de speranță*) Sigur, Filip. Totul e aranjat. (*Îl mângâie și îl leagănă ca pe un prunc, cîntîndu-i textul ce urmează*): Ascultă! „Filip, Filipașul meu, Soarta mi te-a dat în cale, Viața noastră din antreu E mila Măriei-tale !...” Nu-i așa că e frumos ? E înălțător ? Oamenii vor cînta, și se vor simți, prin tine, acasă, și nu părășiți în voia soartei.

FILIP Merge. (*Adulmecînd.*) Parcă a și început să miroasă a tămîie. (*Face semn lui Ignațiu să-i aducă un pahar de șampanie. Acesta, amabil, se grăbește și i-l întinde. Filip bea.*) Cine a scris timpenia asta ?

AUGUSTA (*veselă*): Carol ! Ți-am spus că te iubește...

IGNAȚIU N-am auzit de el... Vag, poate.

AUGUSTA : E polițistul nostru.

FILIP (*sorbînd ; cu subînțeles*): A învățat o meserie. Că, oricum, noaptea mai schimbă o vorbă.

AUGUSTA : Nu-l lua în seamă, domnu-le. Carol are răspunderi mari. E plutonier.

FILIP : Sergent. Să nu exagerăm.

AUGUSTA : Mă rog, mereu faci din țînțar armăsar... gradele se cîștigă greu, nu le-am știut pe toate. Sînt analfabetă.

IGNAȚIU : E mai bine. Te ferește de cele rele.

AUGUSTA : Dar să socotesc știu. Carol m-a învățat.

FILIP Porcul !

IGNAȚIU : Ești prea categoric, Filip. Are omul școală...

AUGUSTA El ? Nu, are grade. Și e mîndru de asta...

(*În tot acest timp, Carol a îndepărtat scîndurile de la una dintre bolți, unde, pe nesimțite, luminîndu-se încet, ca din întuneric, a apărut un lăcaș de rugăciuni. Luminări, ghirlande de flori, călugări, pelerini. Carol vinde bilete la intrare. În spate de tot se vede o statuie de ghips a lui Filip, un fel de Sfîntul Anton. Se uită toți într-acolo.*)

AUGUSTA Nu crezi că, la inaugurare, Filip ar trebui să spună cîteva cuvinte ?

IGNAȚIU : Exclus. E mort.

AUGUSTA (*lui Filip, îmbrățișîndu-i picioarele*): Vezi, Filip, ce frumos e, și cite nopți a trebuit să te rog, că doar e spre binele tău, că ce altceva poate să-și dorească o soție, dacă nu faima bărbatului ei ?

FILIP : Asta așa e. Totdeauna mi-ai dorit cite ceva. Să te ferească Dumnezeu de dorința aproapelui... (*Călugării cîntă „Ave”, se închină.*) Cum o fi

vremea pe rîu ? (*Către Ignațiu.*) Trezirea ?

IGNAȚIU Urită. Bine că n-ai plecat. (*Apucînd lada.*) E rîndul meu. Eu am pierdut partida. Lada îmi aparține.

FILIP Asta așa e. Tu vei pleca primul. Că, oricum, nu te răzgîndești așa, tam-nisam, de la o clipă la alta... (*Meditativ.*) Chiar crezi că există un barcagiu pe rîul ăla ?

IGNAȚIU (*ducînd lada*) O barcă, goală... care de veacuri umblă singură între maluri.

FILIP : Un fel de perpetuum mobile. Am auzit că există așa ceva...

IGNAȚIU : Ești cult, Filip.

FILIP (*uitîndu-se spre lăcaș*): Un cult, da... (*Arătînd spre lăcaș.*) Ei mă și văd în ceruri...

AUGUSTA (*spre Filip, văzîndu-l pe Carol, care vine spre ei agitat*): Ascunde-te, vine Carol, trebuie să-l pregătesc. (*Către Ignațiu.*) Poate ar trebui să nici nu-i spunem ?

IGNAȚIU : Ba da ! Oamenii seamănă între ei, iar identitățile nu mai contează de mult.

FILIP (*trăgînd de căruciorul cu bucate, pe care Augusta i-l smulge*): Poftim, am ajuns să mă ascund de mine însumi.

IGNAȚIU Nu te mai gîndi la asta. Ai scăpat... Nu vezi ? Acum ești un sfînt.

AUGUSTA (*speriată că ar putea pierde căruciorul, îl apucă energic și o pornește în întîmpinarea lui Carol*): Mai bine mă duc eu. Cine știe ce-ar putea să zică... (*Șireată.*) Și, în fața unui sfînt, nu se spune orice.

FILIP : Măcar vă mai țineți gura... Că numai liniște mi-am dorit, de cînd mă știu... Dar poți ?

IGNAȚIU : Doamne, ce mult mă bucur că de acum am un asemenea frate... (*Ies.*)

CAROL : Unde e ?

AUGUSTA Se plimbă.

CAROL Aștia, nici morți nu sînt normali.

AUGUSTA : Cine mai e azi normal ? (*Alton.*) I s-a făcut foame...

(*Pelerinii și călugării au ieșit din lăcaș și au format o procesiune. Patru dintre ei poartă, într-o lectică, statula sfîntului Filip. Cîntă, înaintînd încet, „Filip, Filipașul meu...”*)

CAROL : Astora, și după ce se spinzură, li se face foame.

AUGUSTA Practică îndelungată. (*Procesiunea a pornit. Bat încet clopotele. Cum s-au apropiat, putem vedea că în lectică e însuși Filip, viu, îmbrăcat într-o rasă cenușie, de martir, și cu mătănile legate în jurul briului. Observîndu-l pe Ignațiu, reîntors și el la procesiune, îi face semn cu mina.*)

Acesta îi răspunde vesel, dar și uimit.)
Tu ai scris idioțenia asta? Te cre-
deam mai deștept.

CAROL: Nici pomeneală! (*Arătînd spre
călugări.*) Iar au lucrat ăștia cu negri!

IGNAȚIU: Ești rasist.

CAROL: Din cînd în cînd. Dumnea-
voastră?

IGNAȚIU: Simpatizez.

(*Între timp, mulțimea s-a adunat în ju-
rul sfintului și caută să-l apuce de pi-
cioare. Filip se trage, și ride gîdilat. Lu-
mea se îmbulzește și mai tare, gata-gata
să-l răstoarne. Oamenii, în jurul său, se
bat, se înghiontesc, se calcă unii pe alții.*)

FILIP (*strigînd*): Aveți-vă ca frații!

CAROL (*privind spre Filip*): Îți vine să
crezi că e viu.

AUGUSTA: Toți părem așa.

IGNAȚIU: Numai să nu cadă. S-ar
sparge.

CAROL (*se înghesuie între pelerini și că-
lugări, încercînd să-i liniștească*): E
drept, statuia asta m-a costat o gră-
madă de bani... (*În înghesuală, desco-
peră că doi dintre călugări sînt sub-
alternii săi. Le trage jos glugile. Sub
ele au chîpie.*) Ce-i cu voi aici?

POLIȚISTUL I: Veghem.

POLIȚISTUL II: Să nu se iște tulburări.

(*Lumea cîntă: „Ave, ave!”*)

CAROL (*zbierînd*): Cine v-a dat ordin?

POLIȚISTUL I: Conștiința profesională.

CAROL: Dacă ați început și voi să aveți
așa ceva, se duce dracului lumea!

POLIȚISTUL II: Vine televiziunea.

AUGUSTA (*uluită*): Televiziunea? Aici?
Ce să caute?

CAROL (*din mulțime*): Presa e liberă.

FILIP (*strigînd*): Pe bani, totul e liber!
Banul e liber!

(*Mulțimea ascultă uluită, strigă.*)

CĂLUGĂRUL I: Minune!

CĂLUGĂRUL II: Vorbește!

(*În această clipă, lectica cu Filip se
desprinde de pe umerii celor patru călu-
gări și începe să se ridice în văzduh.*)

IGNAȚIU (*dintr-o dată crispat, îngri-
orat, altul*): Ce face? Ce face? (*Se îmbulzește
și el, încercînd să oprească lectica, dar
nu ajunge.*) Aveți grijă! Ce faceți,
domnilor?! Opriiți-l, e periculos! Ar
putea să-și frîngă gîtul!

AUGUSTA (*foarte mulțumită*): Ei și? O
statuie de ghips! Facem alta.

IGNAȚIU: Dar nu se poate! Faceți ce-
va, pentru numele lui Dumnezeu!

CAROL: Dumnezeu face! (*Cu seriozi-
tate.*) Îl ridică în ceruri, ca pe orice
protestant. Crezi că-i treabă ușoară?

IGNAȚIU: Voi ați făcut asta?

AUGUSTA: Nu ne ținea punga. Mai bine
te-ai închina, că se duce... (*Își face
cruce.*)

CAROL: Liniștește-te, domnule, un ghips,
acolo...

IGNAȚIU: Dar e...

AUGUSTA (*tăind-u-i vorba*): ...Mort, din
păcate.

(*Augusta și Igațiu schimbă priviri.*)

IGNAȚIU: Cum ai reușit?

CAROL (*cu suficiență*): Nu e prima da-
tă. Odinioară, l-am ridicat pe unul,
de nici nu s-a mai întors... (*Lectica cu
Filip a dispărut în văzduh. Toți
urmăresc mina lui Carol, care arată
în sus.*) Citeodată, noaptea, mă uit pe
cer și mă gîndesc la el. Oare unde îi
vor fi putrezind oasele?

IGNAȚIU: Sus?

CAROL: Sigur. Doar și acolo sînt mor-
minte.

AUGUSTA: Eu credeam altceva.

IGNAȚIU: Ești credincioasă?

AUGUSTA: Citeodată, mai demult, a-
veam și eu nevoie să cred în cineva...
Pe urmă, m-am plictisit. Mi-a trecut.
Dar nu m-am gîndit niciodată serios
că ingenucheam în fața unui mor-
mint părăsit...

IGNAȚIU: Mai bine decît în fața unui
zid...

CAROL: Depinde de starea vremii.

AUGUSTA (*furioasă*): Tu să nu-ți bagi
nasul! Nu mi-ai spus că ai chemat
televiziunea.

CAROL: Mi-a fost milă de Georges.
Cînd l-am întîlnit, aproape că plîngea.
A zis că șeful lui îl dă afară, că pe
post nu apar decît spînzurați, și i-ar
trebui ceva mai tare. Un sfînt, o mi-
nune, un miracol. Că telespectatorii
și-au pierdut orice speranță. Și, pe
urmă, m-a asigurat că îmi dă și mie
ceva... Și, cum cadavrul era al tău...

AUGUSTA: Al lui. (*Arătînd spre Iga-
țiu.*)

CAROL: De cînd? Mie nu mi-ai spus
nimic. Aveam și eu dreptul să știu.
Am și eu partea mea, nu?

AUGUSTA: Tu ai lăcașul. Cadavrul era
al meu.

IGNAȚIU: Din moment ce sfîntul îmi
aparține, nu mai aveți de ce să vă
certați, căci și cadavrul și lăcașul sînt
ale mele.

CAROL: Dar nu sînt de acord! Voi pro-
testa!

IGNAȚIU: Unde? Ai martori? Și, pe
urmă, aș putea să mai spun și eu cîte
ceva, domnule plutonier, că, fiind în
timpul serviciului, ai ajutat un biet ne-
fericit să se urce pe o ladă... Și nu
numai că l-ai ajutat, l-ai împins
chiar...

AUGUSTA: Vezi? E mai bine să-l as-
culți pe el, știe ce face.

IGNAȚIU : Sigur, e mai normal. (*Arată spre nișa din zid.*) Eram acolo, cu un prieten.

CAROL : Aveți și martori, asta e altceva. (*Lingușitor.*) Cine nu are nevoie de un protector ? (*Pretentios.*) Dar, nu mă ruinați ! Am făcut și eu investiții... Luminări, panglici, ce credeți ? Toate costă. Pe urmă, zilierii pe care i-am angajat, ca să avem călugări, pelerini. O grămadă de bani... La început trebuie, pină-i merge vestea.

IGNAȚIU : Bine, o să te despăgubesc.

AUGUSTA : Asigurarea o plătește el.

CAROL : Ei, dumnealui e un domn, trebuia să-mi spui de la început... (*Arătînd spre Augusta.*) ...Am pierdut-o și pe ea — acum, cu asigurarea, s-a aranjat. Tot pagubă se cheamă... (*Șiret.*) Știi, sînt atît de singur... La venitul meu, contează.

IGNAȚIU : Mare pișicher ! Scoți și din piatră seacă. (*Bate din palme.*)

CAROL : Viața e scurtă, pe cînd bănuțul, și după o sută de ani, dacă-l dezgropi, tot ban rămîne...

(*Apare Claudiu.*)

IGNAȚIU : Avem ceva proaspăt ?

CLAUDIU : Pentru înmormîntare ?

IGNAȚIU (*arătînd spre Carol*) : Nu, pentru dumnealui.

CLAUDIU : Există, domnule. (*Dispare, și reapare însoțit de Sofia, care e, bineînțeles, îmbrăcată.*)

IGNAȚIU : Dar de ce umbli goală ?

SOFIA : Muncesc... Individual.

AUGUSTA : Cîți ani ai ?

SOFIA : Optsprezece.

CAROL : Mult... Poate să aibă obiceiuri urte !

AUGUSTA : Vrei să te ridici ?

SOFIA : Altfel, crăp !

IGNAȚIU : Ai un scop ?

SOFIA : Să devin salariată.

CAROL : Cît ?

SOFIA : Cel puțin juma-juma.

IGNAȚIU : Cine te-a învățat asta ?

SOFIA : Fratele meu. A murit în legiune.

IGNAȚIU : A fost un erou ?

SOFIA : Nu, și-a tras un glonte în cap. Nu mai suportă furnicile.

AUGUSTA : Ce fel de furnici, că e important ?

SOFIA : Roșii. Erau cu miile, și flămînde.

CAROL : Sper că nu s-a amestecat cu ele, ci le-a nimicit ?

SOFIA : N-a mai avut timp. L-au acoperit nisipurile. Așa ne-a scris.

AUGUSTA : Ești nefăcută ?

SOFIA : După dorința fiecăruia.

CAROL : Sănătoasă ?

SOFIA : Reclamații n-am primit.

IGNAȚIU : Ceva școală, ai ? Știi să sotești ?

CAROL (*speriat*) : Ai învățat să scrii și să citești ?

SOFIA : De intelectuali m-am ferit. Sînt creștină.

AUGUSTA : Nu cumva protestantă ?

SOFIA : Am spălat la cîțiva catolici.

IGNAȚIU : Te-a întrebat dacă crezi în Dumnezeu...

SOFIA : El crede în mine. Altfel, ajungeam eu aici ?

CAROL : Sper că nu bei ?

SOFIA : Îi car pe alții.

IGNAȚIU : Dar, cite un praf... (*O vede că nu înțelege.*) Un piculeț, acolo, mai ciupești ?

SOFIA : Serviciu contra serviciu.

CAROL : Părinții trăiesc ?

SOFIA : Mama. Restul, necunoscut.

CAROL : Din flori ? (*Către Iagnațiu.*) Asta e bine. Azi, toată lumea bea ceaiuri.

IGNAȚIU : Cum te cheamă ?

SOFIA : Francisca.

AUGUSTA : Prea religios.

CAROL : Are dreptate. Sînt din ce în ce mai mulți ateii.

AUGUSTA : Clienții ?

CAROL : Da, bineînțeles.

IGNAȚIU (*meditativ*) : Sofia... Cred că ți-ar veni bine numele de... Sofia. (*Vîsător.*) Amintește de tărîmuri îndepărtate... Ce zici, Carol ?

CAROL : Eu mă obișnuiesc cu orice.

IGNAȚIU : Mai faci afaceri cu mine ?

CAROL : Cu dumneavoastră, oricînd.

IGNAȚIU : Acum, la treabă.

CAROL : N-am să uit asta niciodată. A fost ca o rugăciune.

SOFIA : Sînt, de acum, salariată ?

AUGUSTA : A domnului Iagnațiu, desigur.

SOFIA (*bătînd din palme și șopălînd*) : Ce fericită sînt ! Ce fericită ! Cîți n-ardă orice să fie în locul meu !

(*Carol o apucă de mină și o trage spre ieșire.*)

CAROL : Lasă, sărbătorim altă dată. N-ai auzit ? la treabă ! (*Ies.*)

AUGUSTA : Ce porc ! El, singur !... Cu cine trebuie să te însoțești, ca să treci puntea...

IGNAȚIU : Afacerea contează.

AUGUSTA : Nu cumva tu l-ai băgat în poliție ?

IGNAȚIU : Mai știu eu ?

AUGUSTA : Dacă nu ești porc, n-ai nici o șansă în lumea asta.

IGNAȚIU : Mie-mi spui ? De ce crezi că societatea mea lucrează pentru cîștigarea aproapelui ?... Omul trebuie schimbat.

AUGUSTA : Țsta e un trust ?

IGNAȚIU : Zi-i cum vrei ! N-are nici o importanță. Scopul contează.

AUGUSTA : Cît te admir !

IGNAȚIU : Mi-ai pus gînd rău ?

AUGUSTA : De ce mă rănești ?

IGNAȚIU : Nici prin cap nu-mi trece. Sînt precaut. (*Se ridică, ia tava cu cele*

- două pahare de șampanie, îi întinde un pahar, ciocnesc și beau, în timp ce, pe poarta cea mare, îl vedem venind pe Filip, însoțit de Claudiu. Ignațiu așază grăbit paharul pe tavă, se repede la el, îl îmbrățișează. Sărutându-l.)* Doamne, frate, ce îngrijorat eram ! Cum ai putut să accepți o asemenea idee ? Puteau să te nenorocească.
- FILIP : N-ar mai fi avut ce ! (*Impingându-l.*) Destinul n-a vrut !
- AUGUSTA : Idiotule, iar te-a apucat ! (*Furioasă.*) Așa mi-a făcut întotdeauna !
- CLAUDIU (*exact*) : Era foarte sus, domnule, dar foarte bine proptit. Putem începe ?
- IGNAȚIU : Ești grăbit ? Ai program ?
- CLAUDIU Știți, ne-am propus să luăm cu asalt o berărie.
- IGNAȚIU : Tradiția trebuie respectată... Nu e rău, pentru început. (*Cu dezinvoltură.*) Atunci, începeți.
- AUGUSTA : Dar vine televiziunea.
- IGNAȚIU : Pot asista și ei. Noi ne cinstim cum se cuvine valorile. (*Claudiu, împreună cu băieții lui, încep să aducă în scenă componentele catafalcului. Lucrul va continua : sicriu, coroane, lumindări etc.*)
- FILIP : Ce fac ?
- IGNAȚIU : Îți pregătesc catafalcul.
- FILIP : Chiar azi ? Nu mai puteți aștepta câteva zile ?
- IGNAȚIU : N-are rost, dragul meu. Prea multă tristețe strică. Și, pe urmă, faptele tale sînt atît de evidente...
- AUGUSTA De ce ești nesimțit ? În loc să-i mulțumești...
- FILIP : Tu ține-ți gura, asigurarea ți-ai încasat-o, în rest, ce te privește ? !
- AUGUSTA : Nu mă amestec. Vroiam doar să-ți atrag atenția să te gîndești la înmormîntarea frumoasă pe care ți-o face el... (*Mîngîindu-l, plîngînd.*) ...Pînă și de mine o să aibă grijă.
- IGNAȚIU : E un fel de a zice. Eu respect sentimentele personale, și de aceea l-am vrut pe Filip.
- FILIP : Așa mi s-a spus și mie, mereu : „Ce ideal aveți ?” „Sînt cîteva”. Și au zis : „Ce mai aveți de declarat ?” Și am tăcut. Pe urmă, n-am mai știut de mine trei zile. Ce să-ți spun, m-au „respectat” pentru o viață întreagă. (*Spre Ignațiu.*) Sper că de data asta n-o s-o mai pătesc.
- AUGUSTA : Ești rău. Ești foarte rău, Filip.
- IGNAȚIU : Morții cu morții, viii cu viii...
- AUGUSTA Ești prea indulgent. Nu vezi că e un nesimțit ? Că o face dinadins...
- FILIP : Mulțumesc, dar mă doare în piept.
- IGNAȚIU (*speriat*) : Nu cumva ai tuberculoză ? (*Agitat.*) Nu mi-ai spus. Mărturisește acum, poate că se mai poate
- face ceva. (*Sieși.*) De neconceput, cum am neglijat...
- FILIP : Nici o grijă, domnule Ignațiu. Ai cumpărat o marfă bună.
- AUGUSTA : În loc să-i fii recunoscător că ai reușit în viață...
- IGNAȚIU (*fericit*) : Eram îngrijorat.
- AUGUSTA : Tot timpul m-a prostît. Numai în cacialmale m-a ținut.
- FILIP Aici ai dreptate. Dar reține că numai atît mi s-a îngăduit. (*Vesel, luîndu-i pe amîndoi pe după umeri, purtîndu-i în jurul catafalcului, care se înalță.*) Știți, cînd m-am ridicat în ceruri, acolo sus m-am gîndit că mai am o șansă. Era o privescîte dumnezeiască. Nu trebuia să fac decît un pas, și toată porcăria s-ar fi sfîrșit. (*Ignațiu e speriat.*) Fii liniștit, ți-am spus că sînt corect. Știu că ai dat pe mine o groază de bani. Chiar dacă mă socotești un frate, eu tot cumpărat mă simt. Se pare că am vrut să trăiesc. (*Pe tonul de la început.*) Dar, acolo, în văzduh, m-am îndoit. Eram singur, și mi-am zis : „Gata, Filip, acum treci rîul !” Simțeam cum îmi vibrează aerul curat și proaspăt sub tălpile goale. Am strigat : „Uită-te bine, soarele acesta n-o să-l mai vezi, lacrimile n-o să-ți mai umezească buzele veșnic crăpate, poți să urli, cel puțin să urli, pentru toate cite le-ai îndurat...”
- AUGUSTA : Un cabotin ! Poftim. Un cabotin, un figurant. Ce-i poate trece prin cap, în fața lui Dumnezeu...
- FILIP Plecase în concediu, dragă. Ți-am spus, eram singur-singurel și mă simțeam stăpînul lumii.
- AUGUSTA : E și paranoic, pe deasupra.
- IGNAȚIU : El, și dumneata ! Dînsul e mai sensibil, are o fire mai visătoare. Parcă e rămas din alt secol.
- FILIP Și eu m-am gîndit că am rămas de undeva, de ceva...
- AUGUSTA : De căruță, dragă. Numai de căruță. Acum ești omul lui. Ești un ales, ești un duh.
- FILIP : O să mai am și eu parte de puțină dragoste... Că-n rest... (*Arătînd spre sicriu.*) Cel dinăuntru va purta numele și biografia mea ?
- IGNAȚIU : Firește, dragul meu. Chiar și amintirile... La ce ți-ar mai folosi ?
- AUGUSTA (*sărînd brusc*) : Dumnezeule, sînt bogată și văduvă !
- FILIP : Ai putea să-mi săruti mînile !
- AUGUSTA : Mai întîi să te speli. Că eu, și icoana, mai întîi o sculp, o șterg bine, și pe urmă o sărut.
- IGNAȚIU : Pe sus e o curățenie cum nici nu vesezi.
- AUGUSTA Parcă n-am auzit eu la radio că acolo e cimitirul elefanților ? !
- FILIP (*privînd la sicriu*) : Eu, acum, cine sînt ? Ce biografie am ? Ce nume port ? Te pomenești că va trebui să mă botez din nou ?

IGNAȚIU : Nu e nevoie. Te cheamă tot Filip. Unul din mulții Filip... (*Deodată, aproape mistic.*) Dar ce biografie ai ! Biografia lumii ! Ești un favorizat al soartei.

FILIP : Mie-mi spui ?

IGNAȚIU : Gindește-te că viața ta a început de mult și nu are capăt. Ai cucerit Troia, te-ai întors la Penelopa, ai fost Sfinxul, ai copilărit în splendorile Romei, Leonardo ți-a pictat chipul...

FILIP Iuda, nu. N-am vădut niciodată pe nimeni.

IGNAȚIU Mă rog, pot fi eu, sau ea, sau oricine vrei. Dar aici este vorba despre viața ta, Filip ; tu ai văzut-o pe Mona Lisa, tu ai descoperit mașina cu aburi, atomul, drumul către stele, l-ai văzut pe Oedip orb și pe Hamlet, ai fost destin și oracol, ai căzut pe toate baricadele iluziei omenești și ai renăscut din propria ta cenușă. Asta e adevărata ta biografie. Ți-o dăruiesc eu, Igațiu, creatorul tău. Ești un nemuritor.

FILIP Atunci, de ce am ajuns în zdrențe, și de ce m-ați răstignit ? Sau așa se întâmplă cu lucrurile eterne ?

IGNAȚIU E nevoie de certitudinii.

FILIP : Dar aspirația mea e în lanțuri, Igațiu !

IGNAȚIU : Ți se pare, dragul meu ! E o simplă chestiune de gravitație.

AUGUSTA : E sublim, domnule Igațiu ; nu știi ce-ai vorbit, n-am înțeles nimic și ai pomenit de tot felul de tipi, de care, îmi pare rău că trebuie să-ți spun. n-am auzit. Dar cred că au fost și sînt și ei mari oameni de afaceri, din moment ce-i știi atât de bine. Cît te invidiez că ai atîtea cunoștințe ! Poți rezolva orice !

IGNAȚIU (*rizind*) : Mă descurc... (*A lehamite.*) Dar am și eu limite...

FILIP (*sarcastic*) : Precum sicriul acesta ! (*Îngăduitor.*) Îmi permiteți, domnule, să rămîn și eu la înmormîntarea mea, din moment ce sînt nemuritor ?

IGNAȚIU Dar ești liber să faci ce dorești, frate. Bea, mîncă, bucură-te de tot ce-ți voiește inima, totul îți aparține.

FILIP : Numai să mor nu mai am dreptul, așa e ?

IGNAȚIU : Un obicei prost, de care trebuie să te dezveți.

AUGUSTA Vezi, pînă și luna de pe cer ți-a dat-o. E bun...

FILIP Ce să fac cu ea ? E pustie...

(*Catafalcul se înalță încet și sigur. Brusc, porțile mari se deschid și pe maidanul nostru pătrunde, zgomotoasă, echipa televiziunii, în frunte cu Georges și Flavia, operatoarea. Georges se oprește în cadrul porții, își desface larg brațele.*)

GEORGES : Domnilor și doamnelor, bine v-am găsit ! (*Igațiu și cu Augusta îl întîmpină, îmbrățișări și șușotele, în vreme ce echipa începe să-și aranjeze instalațiile. În timpul acesta, Georges, urmat de Augusta și Igațiu, inspectează totul cu mult interes. Nemulțumit.*) Regret, nu e bine !

IGNAȚIU Dar sîntem la o înmormîntare.

GEORGES : Chiar și atunci, publicitatea e totul. Nu trebuie să indispunem. Cei care ne privesc plătesc doar pentru asta ! (*Pe alt ton.*) Cu permisiunea dumneavoastră. (*Bate din palme. În câteva clipe apar tot felul de elemente de decor. Carton protest. Un panou reprezentînd o fereastră deschisă spre un cer albastru, în care se vede o floare a soarelui galbenă. Interior de lux, cu toate accesoriile. În același timp, machieuzele și costumierii încep să-l dezbrace pe Igațiu pînă la briu, acesta protestează, dar ei își văd liniștiți de treabă, și îl reîmbracă într-un smoching.*) Calm, domnule. Înscenăm. E meseria noastră.

IGNAȚIU : Dar nu sînt de acord.

GEORGES : Noi cunoaștem gustul publicului.

(*Igațiu e în smoching pînă la briu, în rest a rămas în izmene.*)

IGNAȚIU : Dar nu pot vorbi, în izmene !

GEORGES Au mai făcut-o și alții ! Compania nu are bani pentru pantaloni, și, pe urmă, nici nu e necesar, în cazul de față.

IGNAȚIU : Dar am eu !

GEORGES : Există ierarhii. Unii — numai cap, alții — bust, alții-n picioare. Aveți Legiunea ?

IGNAȚIU : N-am avut onoarea !

GEORGES : Dealtfel, nu contează. Pentru emisiunea noastră, vă vom pune una. (*Îi prinde o decorație pe piept.*)

IGNAȚIU : Dar n-am primit-o niciodată.

GEORGES : Nu mai verifică nimeni...

Timpul e bani. Cum timp, slavă Domnului, nu avem... (*Pe alt ton.*) Sînteți om de afaceri ? Ce afacere învîrțiți ?

IGNAȚIU Ele mă învîrt pe mine.

GEORGES : Democrat sau conservator ?

IGNAȚIU : Fost. Criminal de război... O eroare judiciară...

GEORGES : De-a tinereții ? O regretați ?

IGNAȚIU Nimeni nu regretă tinerețea. O rîvnește.

GEORGES : Nu-i prea tîrziu ?

IGNAȚIU : Niciodată nu-i prea tîrziu. Oamenii sînt fericiți...

GEORGES : Să vedem ce părere au oamenii. (*Văzîndu-l pe Filip.*) Dumnea-ta ! (*Aparatele pe Filip.*)

FILIP : Eu ?

(*Igațiu îi face semne să accepte.*)

GEORGES : Dacă ești amabil.

FILIP Mă rog...

(*IGNAȚIU îi face semne să se uite la Flavia.*)

GEORGES Ești mulțumit ?

(*Flavia își pune pe piept un afiș cu litere mari, îi face semne desperate să citească. Filip se apropie și citește.*)

FILIP : Sînt.

GEORGES Trăiți bine ?

(*Operatoarea, alt afiș, Filip citește.*)

FILIP : Bine.

GEORGES : Ce părere are un om care s-a realizat în viață, despre sine ?

(*Operatoarea — alt afiș.*)

FILIP : E fericit.

GEORGES : Excelent. Și-acum, o ultimă întrebare. Ce vă doriți în viață ?

(*Operatoarea, pusă în fața acestei situații neașteptate, caută printre suluri. Filip se uită mereu la ea. Ceilalți fac semne desperate cu miinile. Filip nu înțelege.*)

FILIP : N-am înțeles întrebarea.

GEORGES (*bine dispus*) : Desigur, n-ați înțeles, se întîmplă. Noi, reporterii, vorbim prea repede... (*E cu ochii mereu la operatoarea care caută, apoi facem semn că totul e în regulă. Georges și-a revenit ; plin de sine.*) Vă întrebam ce vă doriți în viață...

(*Operatoarea desface sulul, Filip citește.*)

FILIP : Prosperitate.

GEORGES : Eram sigur. Vă mulțumesc... (*Spune Iagnațiu.*) Mai poate fi vorba de alienare, domnule ?

IGNAȚIU : Alienare, nici pomeneală...

GEORGES : Sînteți un democrat, domnule...

IGNAȚIU : Iagnațiu de...

FLAVIA : Stop.

(*Totul s-a oprit.*)

GEORGES : Ce e ?

FLAVIA : Ar trebui un alt nume, mai incitant.

IGNAȚIU : Dar e numele meu.

FLAVIA : Se poate, dar aici vorbiți unor milioane, ei preferă...

IGNAȚIU : Dar e inadmisibil ! E o mistificare.

GEORGES : Un fleac... Pe lingă altele, e un fleac.

IGNAȚIU : Dar nu permit, străbunii mei s-ar întoarce în mormînt.

GEORGES : Lăsați-i acolo, aici n-ar avea ce face. E o altă realitate.

IGNAȚIU : Tocmai. Eu o reprezint.

GEORGES : Eventual, dumneavoastră o finanțați. (*Către operatoarea.*) Ai ceva la îndemînă ?

FLAVIA : Caligula... Domnul Caligula, sună și bine, lumea a mai auzit de el, că doar a rulat pe ecrane.

IGNAȚIU : Nu-mi place. A murit ucis.

GEORGES (*uimit*) : Tu știi ?

FLAVIA (*și mai uimită*) : În film, intra în Senat.

IGNAȚIU : El ? Poate, calul său.

GEORGES : Despre așa ceva, nici vorbă nu poate fi. Ar zice cei din Senat că i-am făcut vite... (*Carol, care stă sprîjinit de poartă, începe să ridă. Georges îl privește sever.*) N-am zis eu, am produs doar... Avem destui răuvoitori, nu-i așa ?

CAROL : Mie-mi spuneți ?

GEORGES : Deci, nu s-a spus nimic ?

CAROL : Nimic.

GEORGES (*către Flavia*) : Știi vreunul care n-a murit ucis ?

FLAVIA : Nu prea... Nu avem destule filme istorice !

GEORGES : Poate ți-amintești ceva.

CAROL (*într-o doară, din aceeași poziție*) : Wilhelm al II-lea.

GEORGES : Nu merge... Asta e neamț, și închide lumea televizoarele. E sătulă.

CAROL : Mie-mi place, e o figură comică.

FLAVIA : Comică ? În ce film l-ați văzut ?

CAROL (*spărit*) : Într-unul cu Pluto.

FLAVIA : Dar ce făcea acolo ? N-avea ce căuta acolo !

CAROL : Era gîscan.

IGNAȚIU : Eu sînt un gîscan, Carol ?

CAROL : Doamne ferește ! Vorbeam de Wilhelm al II-lea, domnule.

IGNAȚIU : Ai prea multă imaginație... O să avansezi greu.

CAROL (*jalnic*) : Mie-mi spuneți ? De cînd mă lupt eu cu năravul ăsta... A-ungeam un uriaș.

FLAVIA : Am găsit ! David.

GEORGES : Cel cu praștia ? (*Meditînd.*) Cred că e bun. Ce ziceți ?

IGNAȚIU : Cum toate imperiile se trag de la o joacă de copii, nu strică.

GEORGES : Foarte bine...

FILIP : Foarte rău !

GEORGES (*o clipă uluit, pe urmă bate din palme*) : Bei, David ?

IGNAȚIU : S-ar putea trăi altfel, în crizele astea ? Criza de energie, criza hidrolică, criza ecologică, criza cardiacă, o adevărată avalanșă.

FLAVIA : Stop ! Ce marcă ?

IGNAȚIU : Marcă ? Nu lucrez cu valuta asta.

GEORGES : Vă întrebă ce consumați.

IGNAȚIU : Orice.

FLAVIA (*către unul din echipa ei*) : Filmul cu marca noastră, vă rog !

IGNAȚIU : Asta ce mai e ?

GEORGES : V-am spus, doar ne finanțează și pe noi cineva.

IGNAȚIU : Firește, toți sîntem finanțați. Idealurile nu se creează ușor... Costă.

GEORGES (*reluînd*) : Domnule David, unde erati cînd l-ați găsit pe martir ?

IGNAȚIU : Mă uitam la el cum se spînzură.

GEORGES N-ați intervenit ?
IGNAȚIU Eu respect drepturile omului.
GEORGES Era deja dus ?
IGNAȚIU : Nu mai rămânea decît să-și aprindă lumînarea.
GEORGES Atunci s-a produs miracolul ?
IGNAȚIU : Aproximativ. Stătea atîrnat în frînghie și plîngea. Pe urmă, lumînarea s-a desprins de locul ei și a început să zboare. Auzeam un clopoțel... Eram speriat. Venea spre mine... Mi s-a așezat pe umăr. Părea o pasăre care arde zburînd. Nu îndrăzneam să mă mișc. Simțeam o căldură în tot corpul, parcă mă nășteam din nou. Ceva imposibil de exprimat. Numai sufletul în mine era ca-ntr-o cușcă. O temniță din pămînt. Simțeam cum îmi bate inima tare-tare, și mă gîndeam la nefericita de ea, cum se chinuie acolo, între gratiile propriului meu trup. Nu știu ce m-a făcut, dar am simțit că trebuie să cad în genunchi, și atunci am căzut și...
GEORGES (*surescitat*) : Pină în clipa aceea erați invalid, în cărucior, nu ?
IGNAȚIU De zeci de ani. Nu-mi venea să-mi cred ochilor. Mă uitam hipnotizat la el. Zbura parcă în aer, și am pornit spre el. El se îndepărta, și lumînarea aceea i se învîrtea în jurul capului, și eu vroiam cu orice chip să-l ating, și am făcut un pas, și încă unul, pe urmă am simțit în brațe lada, lemnul rece, și mi-a pătruns în nări mirosul unei grămăjoare arse, aproape fierbinți. Era tot ce mai rămăsese din el. (*Izbucnește în plîns.*)
GEORGES : Extraordinar !
FILIP Auzi, domnule, una faci, alta se vede !
FLAVIA (*sec*) : Reluăm ?
GEORGES : Care v-a fost primul gînd, după trăirea evenimentului ?
IGNAȚIU : Să finanțez un loc de pelearină.
GEORGES : Opera de caritate e o mîndrie a oamenilor noștri de afaceri. (*Evident, a vorbit către telespectatori.*) Ce reacții a născut gestul dumneavoastră ?
IGNAȚIU Piața a răspuns prompt. A trebuit să deschid și un hotel.
GEORGES : Dar biserica ? Ce părere a avut ?
IGNAȚIU : A răspuns și ea prompt. Mi-a trimis imediat consilierii. S-a încheiat un proces-verbal, s-a întocmit biografia sfîntului și lista faptelor sale.
FILIP : Asta aș fi curios s-o citesc și eu.
GEORGES : A mai făcut și altele ? Credeam că dumneavoastră ați beneficiat primul.
IGNAȚIU : Istoricii au făcut descoperiri senzaționale.
GEORGES : A și fost trecut în istorie ?
FILIP Dumnezeule, ce-o să trebuiască să mai învețe copiii noștri !

IGNAȚIU Sigur, se sărbătorește în fiecare vineri, între două jumate și trei jumate... S-a găsit posibilitatea.
GEORGES : Înțeleg. Omenirea mai avea o oră liberă.
IGNAȚIU Se pare că da. Acum, programul e complet.
GEORGES : Deviza noastră stabilitate și prosperitate.
IGNAȚIU : Condiția progresului.
GEORGES : Știți, cumva, înspre ce progresăm ?
IGNAȚIU : Cine v-ar putea spune... E o îmbulzeală...
GEORGES : Desigur... Dar în ordine și fără să creăm panică... (*Ride. Către telespectatori.*) Vă mulțumesc pentru atenție, doamnelor și domnilor, Georges vă spune la revedere, și pe mîine !
(*Echipa stringe aparatele. Carol s-a apropiat de Ighațiu și-i șoptește ceva.*)
IGNAȚIU (*spre Georges*) : Nu stați la înmormîntare ?
GEORGES (*către operatoarele*) : Flavia, spînzurați cînd au fost ultima oară pe post ?
FLAVIA (*răsfoind un bloc-notes*) : Ieri, în cinci programe.
GEORGES (*reluînd împachetarea*) : Regret, domnule, dacă s-ar fi înecat, mai reușeam să ciupim cîteva minute... Pe viitor, dați-ne un telefon...
IGNAȚIU : Actualitatea ne ormoară.
GEORGES : Mie îmi spuneți ? Mai am de realizat 20 de minute, și habar n-am despre ce. (*Către operatoarele.*) Ai vreo idee ?
FLAVIA : Nici una.
GEORGES : Dar un sandviș ?
FLAVIA (*căutînd în poșetă*) : A mai rămas ceva de dimineață. (*Îi întinde lui Georges o jumătate de sandviș.*)
GEORGES (*mîncînd, îl întreabă pe Ighațiu*) : Chiar ați fost invalid ?
IGNAȚIU : Eu ? Doamne păzește !
GEORGES : M-am gîndit eu... În schimb, erați atît de convingător...
AUGUSTA Poate veniți la pomana mortului ?
GEORGES : Admisibil, doamnă... Cînd e vorba de pomană, nu refuzăm niciodată, nu-i așa, Flavia ?
FLAVIA : S-ar putea ? Sîntem un serviciu public.
GEORGES : Doamnelor și domnilor... (*desfăcîndu-și larg brațele*), ...pe cîrînd !
(*În aplauzele generale, ies toți. Dintr-o dată, se reinstaurează liniștea, semiobscuritatea, în care Filip, cu capul plecat, se apropie de sicriul său, și începe să plîngă. Poarta mare a rămas deschisă și, pe plînsul lui Filip, apare o femeie înaltă, toată în negru. Are o voce metalică și e o apariție stranie, iar Filip, cînd o observă, trăiește o clipă de spaimă, căci, așa cum stă învăluită în lumină, în poarta mare, pare*

însăși Moartea. Filip se repede spre ea, îi cade în genunchi, îi îmbrățișează picioarele; o clipă, domnește tăcerea, suficient ca să auzim zgomotul produs de cutiile goale de conserve, rostogolite de vânt.)

FILIP : N-ai venit prea devreme ?

ISABELA : E ora.

FILIP : Dar eu nu te-am chemat ! Pot să mă plîng și singur...

ISABELA : M-au cerut alții. Am fost plătită să vin.

FILIP : Pari atât de demult pe pământ, sau timpurile se schimbă mai repede acum ?

ISABELA : Ce vremuri înfiorătoare trăiești !

FILIP (*sărind brusc în picioare*) : Dar nu e drept să mă plîng. Nu vreau să mă plîng ! Refuz să accept.

ISABELA : Cum dorești. Eu, însă, trebuie să-mi îndeplinesc menirea.

FILIP : N-am hotărît eu !

ISABELA : A voit-o stăpînul tău. Creatorul tău.

FILIP : Igrații ?

ISABELA : Desigur. El se îngrijește de toate. N-ai de ce să te împotrivești.

FILIP : De ce nu mi-a spus ? Am făcut atîtea compromisuri...

ISABELA : Conștiința ta nu mă interesează. Și ar fi bine să uiți de ea. Cînd îmi fac eu apariția, din ea n-a mai rămas nimic...

FILIP : Ești nemiloasă.

ISABELA : Sint realistă, dar să nu crezi că nu știu ce se întîmplă pe pământ. Aș fi o mincinoasă, și, cum sint singură, la ce mi-ar folosi ?

FILIP : Doamne, dar și tu ești de plîns !

ISABELA : Dar ce-ai crezut ? Că tu ești singura durere pentru care ar fi meritat să vin ?... Chiar dacă sint bocitoare, știu pe cine să plîng mai întîi, cînd sint atîția și atîtea de plîns. Omorîți nevinovați în tranșeele nimănui. Gazați și arși în crematoriu. Fără să știe măcar pentru ce au trăit, cu singura vină că s-au născut pentru un ideal care trezește adversitatea, sau au altă culoare a pielii ! Crezi că nu știu ? Cînd astup guri înfometate, care nici de apa sfințită n-au avut parte ? Cîtă cruzime și nedreptate există ? Cînd alții sint căsăpiți pentru că se revoltă ? Cînd a umili e o modă, iar batjocorirea ființei umane, o voluptate ? ! Pînă și cliinii au morminte mai strălucitoare decît cimitirele în care sinteți voi îngropați. O planetă murdărită, terfelită, care moare lent, îndurerată de privilegiu decăderii și distrugerii celui mai frumos produs al ei : omul ! Poate că așa a vrut Dumnezeu — ca acest loc să fie al ispășirii. Dar nici îngerul care s-a revoltat împotriva lui nu îndrăznește să privească spre maidanul acesta, unde ați fost iz-

goniți odinoadă. Crezi că n-aș avea pentru ce să plîng ? Dar, dragul meu, sint plătită cu ora, iar aici e vorba de veacuri, și existența mea are și ea o limită !...

FILIP : Acum mă plîngi pe mine ? Eu sint pe catafalc. Pe mine mă îngroapă.

ISABELA : Dacă așa ai hotărît, eu te respect.

FILIP : Alții au vrut-o. M-au vîndut, pur și simplu.

ISABELA : Sărmanii de noi !

FILIP : Ce ai tu cu durerea mea ?

ISABELA : Și pe mine m-au vîndut, cîndva. Soarta săracilor !

FILIP : Pînă și moartea e de vînzare ?

ISABELA (*zîmbind*) : Ai crezut că sint ea... Așa a zis și fiul meu, cînd a plecat la tropice. (*Hohotînd.*) Aș putea fi.

FILIP : Ce căuta acolo ?

ISABELA : Un ideal.

FILIP : Era mercenar ?

ISABELA : Nu știa nici el ce este. Vroia să construiască.

FILIP : Dar acolo nu s-a construit nimic. Pur și simplu, s-a ucis !

ISABELA : A aflat-o mai pe urmă.

FILIP : A murit ?

ISABELA : Și-a tras un glonte în cap. Mi-a scris o lungă scrisoare despre împlinirea aceasta. Am ars-o. Mi-a june cimitirul din sufletul meu.

FILIP : Era totuși fiul tău !

ISABELA : Nu mai era. Pînă și porcii pot fi sublîmi, cînd au vocație ! El și-a găsit-o !

FILIP : Ești o femeie cinstită.

ISABELA : Răstălmăcită... Dar cine nu e ?

FILIP : Dar ai pierdut un fiu ! ?

ISABELA : E prea puțin, față de ce a pierdut omenirea asta... Și-apoi, era un porc. Să ucizi oameni nevinovați e o porcărie.

FILIP : L-au ademenit. Era sărac.

ISABELA : Era bogat. I-am dat o demnitate. Demnitatea mea. Trebuia să și-o respecte.

FILIP : Dar viața nu te lasă.

ISABELA : Așa a zis și nenorocita de fiică-mea. Că e înjositor să-i plîngi pe alții, cînd nu ești în stare să te deplîngi pe tine. Eu nu cred. După război, cînd m-am întors aici, nu mai era nici o casă întregă. Numai ruine. Oamenii pribegeau pe străzi, fără căpățîi. Am strîns de pe cîmp un coș cu flori, și m-am întors spre ei. M-au îmbrățișat cu toții, au ridicat un tramvai care zăcea pe drum într-o rină, l-au transformat în prima prăvălie, o prăvălie de flori, și, astfel, aici, s-au vîndut mai întîi flori, și nu piine. Poți flămânzi multă vreme, dar e greu să trăiești fără mîngiere și speranță. Ce dacă sintem muritori ? Ce dacă viața e mizerabilă ? E unică. Și o plîngem așa cum putem, cu ora...

FILIP : Plîngi ?

ISABELA : E singurul lucru cinstit ce mi s-a îngăduit să las în urma mea. Lumea nu s-a schimbat.

FILIP : Nu m-am vindut în zadar ?

ISABELA : E un drum al cunoașterii. Bucuria adevărată se sărbătorește cu lacrimi.

FILIP : Cum să-ți mulțumesc ?

ISABELA : Deschide ochii lumii.

FILIP : N-am bani.

ISABELA : Cuvintele sînt pe gratis.

FILIP (*ingenunchează lingă ea pe scările catafalcului, îi sărută mina ; undeva se aude un clopot bătînd rar, în vreme ce pe poartă intră Sofia, într-o înfățișare ultraeleganță, precum un inger.*)

ISABELA (*văzînd-o*) : Te-ai aranjat ! ?

SOFIA : Nu se vede ? Doar n-o să-i plîng pe alții, ca tine.

ISABELA : Îmi ciștiig cinstit existența.

SOFIA : Cinstea proștilor.

ISABELA : Ea ține lumea. (*Pe alt ton.*) Ai putea fi mai respectuoasă, doar sînt mama ta.

SOFIA : Mai bine să crăpi. Ți-a trecut vremea.

ISABELA : Te deranjez cu ceva ?

(*Filip, încet, s-a îndepărtat.*)

SOFIA : Sînt cineva, acum. Îi voi spune lui Carol să te alunge. (*Filip vrea să intervină.*)

ISABELA : N-o s-o faci ! Ești miloasă.

SOFIA : Nu sînt. Prezența ta mă jig-nește.

ISABELA : Obișnuiește-te cu ea. Și eu mă voi deprinde cu viața ta. Ce jigodie am lăsat în urmă !

SOFIA (*începe s-o lovească cu pumnul*) : Jigodie ești tu ! Din cauza ta am ajuns ceea ce sînt. Fratele meu a trebuit să moară la dracu' în praznic, pentru ca tu să rămii cinstită. O cinste criminală !

ISABELA : Nu-i adevărat !

SOFIA : Dacă n-ai fost în stare să-mi asigurî o existență demnă, de ce nu ți-ai înfrînat pornirile ?

ISABELA : Lumea trebuie să meargă înainte.

SOFIA : Dar nu în patru labe, nu înotînd în bale.

ISABELA : Depinde de tine. Ridică-te !

SOFIA (*cu amărăciune*) : Parcă te lasă cineva...

ISABELA : Iar mie îmi pretinzi să fi rămas în picioare !

SOFIA : Poate că atunci se putea...

ISABELA (*Filip o mîngîie*) : Nu se putea. Cum nu se poate nici acum. Tîrziu am aflat că trăiesc într-o lume care are nevoie mai mult de umilința, decît de demnitatea mea.

FILIP : De ce o chinui ? N-ai dreptul.

SOFIA (*urlînd*) : Tu ce te bagi ? Ai bani ? Nu te cunosc. E o treabă de familie, ce te privește ?

FILIP : Sînt om, nu pot rămîne ca un bolovan.

ISABELA : Lasă-l, l-au chinuit destul.

SOFIA : Tot o tîritură, dacă a fost prost și s-a lăsat. (*Pauză.*) Un nimeni, un fleac. (*Pe alt ton.*) Ești sigur, iubituie, că nu vrei să te bucuri de viață ? Ai cumva o oră liberă ? Ai strîns ceva bănișori ? Ești în stare ?

ISABELA : Sofia, e un nefericit, s-a vindut pe sine, e acolo în sicriu...

SOFIA : Cu atît mai bine. Poate are bani. Dacă nu i-a băt. (*Pe alt ton.*) Ei, ce zici, iubitelule, cheltuim împreună ?

FILIP : Au încasat alții totul.

SOFIA : Caraghiosule, nici măcar atît n-ai reușit ?

ISABELA : Cită josnicie !

SOFIA : Chiar fii josnic, ca să fii, trebuie să ai har ! (*Filip plînge pe catafalc.*) Poftim, caricatura ! Ți meriți soarta, neputinciosule !

ISABELA : Sofia, te implor ! E ultima mea dorință !

SOFIA : De cîte ori ai spus că e ultima... (*Spre Filip.*) Auzi, vād că n-ai nimic mai bun de făcut. Mi-a murit cîinele. (*Scoate o zgardă din poșetă.*) Nu te interesează ? Acum, cā tot te-ai vindut, ce importanță mai are cā umbli în două sau în patru labe ? ! Știi să latri ? Hei, de ce nu răspunzi ? Mi-ar face plăcere să mă plimb. Am mai conversa. (*Isabela se ridică și o pămuește.*) Îndrăznești, nenorocito ! ! Am să-ți arăt eu ! (*Începe s-o lovească cu picioarele. Se bat. Filip sare, reușind cu greu să le despartă. Strigă.*)

FILIP : Uite... (*începe să latre*) ...latru, latru !

(*Sofia s-a oprit, Isabela, ghemuită, plînge.*)

SOFIA (*rizînd*) : Minunat. Toată lumea o să se uite după noi. (*Îți prînde zgarda la gît.*) Vor zice : uite o doamnă care conversează cu cîinele ei. Și-acum, la plimbare ! ! (*Pornește la plimbare în jurul catafalcului. Sofia scoate umbre-luța ei roz și o rotește cochet deasupra capului. Din cînd în cînd, îi face semn să latre.*) Mai tare ! (*În poartă a apărut Ignățiu, la braț cu Augusta, urmași de Carol și Claudiu, care poartă în spinare un sac de plastic.*) Mai tare ! Mai ! Mai !...

IGNAȚIU : Dumnezeuule ! Ce se întîmplă aici ?

SOFIA : Mi-am cumpărat un cîine. Mă plictiseam.

IGNAȚIU : Deocamdată, e proprietatea mea.

SOFIA (*încurcată*) : Credeam că e liber.

IGNAȚIU : A fost.

FILIP (*ridicînd în genunchi*) : Dar de lătrat, pot lătra cînd vreau, nu ?

IGNAȚIU (*cu dragoste*) : Frate dragă, poți să faci ce vrei ; nu am nimic împotriva. Poți să și latri, dacă te simți bine. Numai să fii folosit nu sînt de

acord. Pentru că, vezi, nu numai că ești bunul meu, dar ești și fratele meu... (*Spre Sofia.*) Dreptul la folosință se plătește !

SOFIA Dar încă n-am câștigat nimic. Tocmai ieșisem la plimbare...

ISABELA Iertați-o, domnule, plătesc eu.

IGNAȚIU O cunoști ?

ISABELA : I-am spălat, odinioară !

SOFIA (*urlind*) : Asta, niciodată ! Totdeauna m-a umilit cu bunătatea ei ! (*Spre Carol.*) Carol, plătește tu !

CAROL : Ai spus că ți-ai luat un ciine. Luxul costă.

ISABELA N-o luați în seamă, domnule, plătesc eu... Seamănă cu fiica mea.

SOFIA (*isteric, dă din picioare*) : Carol, nu, te rog, alung-o ! N-o să-ți pară rău.

IGNAȚIU (*superior*) : Fata asta n-are educație ! Carol, te rog să te ocupi de ea !

CAROL Proasto ! Ți-am spus să fii atentă.

IGNAȚIU (*ridicînd-o cu grijă pe Isabela*) : Ați pierdut-o pe fiica dumneavoastră ?

ISABELA Definitiv !

IGNAȚIU Acum poți s-o plîngi. După cîte știu, ești bocitoarea noastră.

ISABELA Am fost plătită pentru altcineva.

IGNAȚIU Treci cu vederea ; plîngi pe banii mei. (*Ignățiu desface zgarda de la gîtul lui Filip. Acesta s-a ridicat și a rămas în picioare lingă zid.*) Omul nu trebuie înjosit. (*Către Filip.*) Te simți mai bine ?

FILIP : Starea mea naturală.

IGNAȚIU (*spre Augusta*) : Vezi, asta mi-a plăcut la el din prima clipă... Umorul. (*Între timp, Claudiu a așezat sacul de plastic lingă catafalc. A scos capacul sicriului și a încercat să vadă dacă corespunde măsurii. Apoi l-a lăsat jos. Pe sac scrie cu vopsea albă : „Alterabil”. Ignățiu cercetează totul cu atenție, în vreme ce Carol, smucînd-o și împingînd-o pe Sofia, a ieșit în urma ei.*)

IGNAȚIU (*arătînd spre sac*) : Asta cine a mai fost ?

CLAUDIU Un judecător. Un cadavru.

IGNAȚIU : Strada produce cu sutele. Ți-l aduce acasă, gata împachetat.

AUGUSTA : Ce lume civilizată !

CLAUDIU : Puțin obositoare, doamnă. (*Grăbit, spre Ignățiu.*) Marfa e proaspătă, domnule.

IGNAȚIU : Prea bine, se va sfîrși repede.

CLAUDIU (*grăbit*) : Acum, cu permisiunea dumneavoastră, plec. Vrem, cu băieții, să luăm cu asalt berăria. Vin alegerile.

AUGUSTA : Aveți simpatizanți ?

CLAUDIU Vocație.

IGNAȚIU : Vă vor închide.

AM AUDIUI : Am prevăzut și asta. Dar impresia e necesară.

AUGUSTA Va ieși scandal mare.

CLAUDIU Nehotărîții trebuie hotărîți, doamnă.

AUGUSTA Și, pe urmă ?

CLAUDIU : Orice. N-am fost angajați să punem întrebări... (*Se apleacă.*) Omagiile mele, domnule, omagiile mele, doamnă. (*Iese.*)

AUGUSTA Ce domn !

IGNAȚIU Nu știu ce ne-am face fără emigranții ăștia.

AUGUSTA : Ne-am îneca în gunoaie.

IGNAȚIU Nimeni nu mai vrea să lucreze la salubritate. Și, totuși, democrația se întreține de jos.

AUGUSTA S-au făcut prea multe greșeli. Așa-mi spun clienții mei.

IGNAȚIU : Ce, eu nu știu ? Doar din puntea mea trăiește lumea asta. (*Apoi, curtenitor.*) N-ai vrea să existe și tu, din ea ?

AUGUSTA Dar Carol ? E totuși partenerul meu de afaceri.

IGNAȚIU : Acum e omul meu !

AUGUSTA : Am fost întotdeauna politicoasă. Cred că ar trebui să-l întreb.

IGNAȚIU : N-are rost. El vorbește numai în jos. De sus e strigat ! (*Imbrățișînd-o ușor.*) Lumea are nevoie de un protector.

AUGUSTA Nu e Dumnezeu ?

IGNAȚIU : Spiritual, dar practic e nevoie de o ființă cugetătoare. Altfel s-ar duce draculul totul.

AUGUSTA (*melancolică*) : Nu voi înțelege niciodată nimic. (*Valsînd.*) Pe oameni i-am cunoscut numai în slăbiciunile lor. Și te rog să mă crezi că în pat nu există nici o deosebire între ei. Toți sînt o apă și-un pămînt. Mai mult sau mai puțin penibili. (*Tot timpul scenei care urmează, călugării bat cuiele în sicriu și potriveșc coroanele.*) Țin discursuri și deapănă amintiri. O pierdere de vreme. Cred că puțini au încasat atîta pălăvrăgeală, cîtă mi-a fost mie dat să ascult. Ce să-i faci ? O penurie cronică de suflet. Fiecare ține, măcar o dată, să spună cuiva ce este în realitate. Noroc că memoria nu mă ajută decît atunci cînd vreau. Și mai ales cînd ceea ce mi se mărturisește are căutare pe piață. Eu sînt banca pe care toți îngenunchează, cînd caută cu desperare în ceruri pe cineva. Și-n auz îmi răsună minciunile pe care le înalță, sperînd că vor fi iertați. Nu cred în nimic, dragă Ignățiu. Cum sînt sigură că nu crezi nici tu.

IGNAȚIU : Mă flatezi. Ești prea amabilă ca să te contrazic. Și eu, într-un moment prea prielnic ca s-o fac.

AUGUSTA : Cum de nu ne-am întilnit pînă acum ? Am fi putut fi o pereche potrivită.

IGNAȚIU : Nici acum nu e tîrziu.

AUGUSTA : Ca să fii sinceră, nu. Dar prea multe întâmplări ai trăit cu alții, mai exact cu altele, care nu-mi vor aparține niciodată. Și o femeie trebuie să se simtă stăpînă, iar cu tine nu pot.

IGNAȚIU : De aceea l-ai vîndut pe Filip ?

AUGUSTA : L-am iubit cîndva. Demult. Pe vremuri, cînd tînără eram... Umblam pe cîmp desculță... *(Pe poarta mare intră Carol, călare pe o bicicletă sport, cu ghidonul înalt, rizînd și făcînd fericit semne cu mina. Inconjoară catafalcul.)*

AUGUSTA *(uluită)* : Dar tu ce-ai pățit?

CAROL *(oprit)* : Eu, nimic. Poliția se modernizează.

IGNAȚIU : Pină și ea ! Azi-măine, nu mai rămîne nimic arhaic, pitoresc.

CAROL : Rămîne omul, nu vă fie teamă ; altfel, de ce ne-am da atîta osteneală... Plec ! *(Iese.)*

AUGUSTA : Mă crezi că eram o tînără fermecătoare ?

IGNAȚIU : Aș fi un mojiac dacă n-aș recunoaște că ești și acum.

AUGUSTA : Drăguț... *(Reluînd.)* Îmi plăcea să mă dezbrac în pielea goală și să mă uit în rîu. Acasă nu aveam o oglindă atît de mare, doar una mică, în care tata să se poată rade. Un văcar m-a văzut atunci și mi-a spus că trupul meu suferă de singurătate. Proasta de mine, l-am crezut. A fost ultima oară cînd am mai crezut în cineva.

IGNAȚIU : Văcarul era un înțelept. Un rustic. Vroia să te întoarcă la natură.

AUGUSTA : Un dezmățat cum n-am mai pomenit... *(Pe alt ton.)* Vrei să mă culc cu tine ?

IGNAȚIU *(uluit)* : E devreme... Sufăr de insomnii...

AUGUSTA : Nu așa...

IGNAȚIU *(realizînd)* : O, nu, nici să nu-ți treacă prin cap ! Noi nu avem voie să ne risipim. Căsătoria poate veni, cu timpul, dar numai atît.

AUGUSTA *(surprinsă)* : Dar e normal, toți oamenii...

IGNAȚIU : Trăiesc puțin.

AUGUSTA : Chiar deloc ?

IGNAȚIU : Mă rog, cîte o plimbare, un ceai...

AUGUSTA : Nu ne vom plictisi ?

IGNAȚIU : N-am fi în lumea bună.

AUGUSTA *(complet derutată)* : Totuși, nu mă crede o proastă. Tu cu cine trăiești ?

IGNAȚIU : Cu puterea.

AUGUSTA : E o tîrfă ?

IGNAȚIU : Cea mai veche, mai rîvnită și mai respectată din cîte cunosc.

AUGUSTA : Știam eu... Cum s-ar fi putut altfel...

(Între timp, corul pelerinilor se aude din ce în ce mai tare, lumea s-a regrupat pe maidanul din jurul catafalcului. Carol a așteptat smerit încheierea conversației, pe urmă, respectuos, s-a adresat domnului Igațiu.)

CAROL : Dacă permiteți, e timpul.

IGNAȚIU : Cît mai repede ! A durat destul.

AUGUSTA : Ce se întîmplă acum ? Îi îngropăm pe Filip ?

FILIP : Mă îngropați ?

IGNAȚIU : O, nu, ne despărțim de trecut... *(Spre Augusta.)* Vezi să nu faci vreo gafă. Ești văduvă acum, și l-ai iubit...

AUGUSTA : Mi-am cunoscut întotdeauna interesele.

IGNAȚIU : Nu m-am îndoit de asta.

(Sînt toți în jurul catafalcului. Se aud clopotele. E aproape întuneric, numai luminările pîlpîie încet, în vreme ce, cu un scîrțîit prelung, poarta cea mare se deschide ; vedem că este de fapt Poarta Infernului, gura imensă a unui crematoriu. Toate luminările s-au stins și numai flăcările roșii luminescă chipurile celor adunați, ca un soare al morții.)

AUGUSTA *(spertată)* : Ce-i acolo ?

IGNAȚIU : Un crematoriu... Respectăm tradițiile familiei.

AUGUSTA : Așa era la voi ?

IGNAȚIU *(rizînd transfigurat, satanic)* : Trebuie să ne menținem tinerețea. E sublim să fii tînăr, să simți plăcerea care îți răvășește carnea, să te purifici, să fii cel adevărat. Omul e înălțător, cînd poate fi fericit.

AUGUSTA : Parcă e însăși imaginea amurgului.

IGNAȚIU : Mie-mi spui... Al zeilor ! *(Procesiunea e gata de plecare, catafalcul e așezat pe roțile sau pe un cărucior. Femeile plîng, Igațiu se pleacă fățarnic în fața sicriului și a adunării, îl cuprinde pe după umeri pe Filip, care plînge, îl strînge la piept.)* Doamnelor și domnilor ! Ne despărțim acum de rămășițele pămîntești ale preasfîntului nostru mucenic Filip. Mizerabile sînt semnele acestea, căci ele n-au putere și sînt sortite morții. Animalul dispăre și spiritul triumfă. Se va întrupa din nou, în toate cele pămîntești, și ne va ocroti pe noi, cei preamici, și prea puternici în aceste clipe de singurătate. Sfîntul Filip a fost unul din frații noștri sărmani, care a murit pentru noi, căci lumea este a celor săraci, și a lor va fi pentru totdeauna țara cea de dincolo. Minunate sînt faptele omului, iar ei vă spune

prin glasul meu „supunerea, ascultarea, și veșnica umilință”, căci ele singure pot să te aducă demn în fața lui Dumnezeu. Nu plîngeți, căci de acum, în fiecare vineri, între două jumate și trei jumate, îl vom sărbători pe el, preafericitul, și orele noastre pe pămînt vor fi pline de bucurie la amintirea sa. Nu uitați! Iubiți-vă ca frații, și supuneți-vă cuvintelor mele, căci eu sînt puterea, și mărirea, și chipul său pe pămînt! Adio, acum, preafericitul Filip.

(Plîng. Corul cîntă, clopotele bat, catalcul se pune în mișcare spre gura incendiată a crematoriului. Toți îl urmează. În vreme ce, de-o parte și alta, publicul intră în nișele boltite, desigur ca să privească îndăuntru, la clipa măreață a arderii, Filip a rămas singur printre bălării și plînge.)

FILIP: Doamne, cu mine chiar s-a sfîrșit totul? Nimic nu e adevăr, ci numai minciună? Sîntem singuri în fața ta? Nu cred. Tu ești mai oribil decît mine, căci mai murdare sînt faptele tale! *(Urlă.)* În tine nu voi mai crede niciodată, chiar dacă mă voi închina nimicului!

(Se prăbușește, iar ușile crematoriului se închid brusc, de parcă ar cădea o ghilotină. Intuneric. Vîntul rostogolește cutiile goale de conserve. Undeva, o fereastră rămasă deschisă se bate de zid, și plînsul lui Filip se aude de parcă ar fi larba care crește. Numai de departe vin strigăte de utimire, cu siguranță că de la aceia care privesc în interiorul crematoriului, cum ard osemintele preafericitului sfînt. Pe neașteptate, poarta se deschide, e o lumină feerică, colorată, plăcută, schimbătoare. Totodată, scindurile de la intrările boltite au fost date la o parte, și în interiorul nișelor se dansează. De sus a căzut, ca o explozie, un candelabru strălucitor. Decorul s-a transformat într-o grădină. Un lung covor o împarte în două. O alee. Fete aproape goale, ca la o petrecere în lumea bună, cu tăvi, circulă printre oaspeți. Oferă pahare, țigări și alte nimicuri utile, ca buna dispoziție să nu lipsească. Din cînd în cînd, sînt ciu-pite, și risul lor înviorează. Cunoscuții noștri, printre oaspeți, care la rîndul lor poartă îmbrăcăminte sordidă. E la modă să fii cit mai petecit. O orchestră, probabil așezată dincolo de zid, transformă atmosfera, dîndu-i un aer de vis, de melancolie. Din gura strălucitoare a crematoriului, din flăcări, ies Ignățiu și Augusta. Augusta e într-o rochie albă de mireasă. Cei prezenți îl aplaudă. Carol și-a adus cițiva subalterni și, pentru a face o bună impresie, i-a îmbrăcat în deținuți. Urmează, desigur, dansul, muzica, petrecerea, sîntem la „Pomana mortului”. Dia-

logurile vor avea loc în diverse colțuri, așa cum se întîmplă la orice petrecere. Potrivit promisiunii, Georges și Flavia sînt și ei prezenți.)

CAROL *(dirijîndu-și corul)*: Vivat, vivat, stăpînii noștri!

IGNAȚIU: Ce drăguți sînt!

GEORGES *(ascultîndu-i cîntînd)*: Cine a mai scornit și porcăria asta?

FLAVIA: Polițaiul, are autorizație.

FILIP: Crezi că mai circulă tramvaiele?

ISABELA: Nu vād cu cine.

FILIP: Nu știam că și tramvaiele sînt ale lui.

ISABELA: Totul îi aparține.

IGNAȚIU *(în virful pictoarelor, ca și cum ar dori să-i vadă pe toți)*: Închin acest pahar de șampanie pentru voi, scumpii mei copii! Jandarmi și deținuți, judecători și preoți, fete frumoase ce ne însuflețiți străzile, presa noastră liberă, o singură familie falnică și prosperă!

CAROL *(cu ai săi)*: Vivat, vivat! *(Beau toți.)* Într-o zi, am să-mi scriu memoriile.

SOFIA: Ce mai sînt și astea?

CAROL *(rîzînd)*: Denunțuri despre trecut.

SOFIA: Le mai ia cineva în seamă, după atîta vreme?

CAROL: Mizeria e fără capăt.

IGNAȚIU: Doamnelor și domnilor, petrecere plăcută.

CLAUDIU *(către băieții lui)*: Să nu vă prind că furați azi! Postim!

GANGSTERUL I: Sărbătorile ne sărăcesc.

CLAUDIU: Ți-ai scos pîrleala la berărie.

GANGSTERUL I: N-am avut publicitate.

DEȚINUTUL I *(către Carol)*: Dacă mai stau mult în hainele astea, transpir și mă ia dracu'... Cum de rezistă deținuții?

CAROL: Îi țin la răcoare.

GEORGES: Ce adunătură nenorocită!

FLAVIA: Actualități! Parcă n-ai lucra acolo.

GEORGES: Mint, vrei să zici, acolo.

FLAVIA: Talentul costă.

CAROL *(către Sofia)*: Să nu te încurci cu ăștia... Aici ești o doamnă.

SOFIA: Nu fac nimic rău. *(Pînd atunci a umblat printre oaspeți.)* Le iau doar adresele.

FLAVIA *(către Georges)*: Fii atent, te-ai îmbătat.

GEORGES: Trebuie să uiți.

FLAVIA: Ce să mai uiți?

GEORGES: Că sînt laș!

FLAVIA: Furia ta nu prevestește nimic bun. Știi că totdeauna faci prostii cînd te îmbeți.

GEORGES: Sînt eu însumi. *(Gălăgios.)*

Niște parveniți! Nu mai au degete pentru inele, și urechi, pentru cercei de aur. Azi-mîine o să-i vezi pe toți la bal, ca boii, cu veriga în nas.

FLAVIA : Ești un cinic.
GEORGES : Niște manipulați ! Orăcâie ca broaștele.
FLAVIA : Și tu îi manipulezi.
GEORGES : Imi ciștig pîinea.
FLAVIA : Tot aia se cheamă. (A început dansul.) Trăiești cu fața la perete, Georges ! Numai acolo trăiești tu cu adevărat.

(Toată lumea s-a dat la o parte ; în mijlocul maidanului, pe o masă, a început un număr de strip-tease. Se aplaudă.)

GEORGES (făcîndu-se că nu observă) : O dată am strigat și eu adevărul. Credeam că sînt cineva. Că lupt pentru ceva. La poliție, nici un martor nu m-a confirmat. Am rămas singur. Zadarnic le aduceam aminte că au văzut cum un om a fost omorît cu patul puștii, izbit cu bocancii în gură, în mijlocul străzii, pentru simplul motiv că voise altceva. Nu, ei nu văzuseră nimic. Atunci s-a sfîrșit cu mine. În stradă, am urlat zadarnic, căci n-am reușit să-mi ciștig nici o conștiință, și nici un glonte. Vezi, lumea mă aplaudă.

(Numărul de strip-tease s-a terminat, și, firește, lumea aplaudă.)

FILIP : Mai poți ? Nu ți-e scîrbă ?
ISABELA : Sînt bocitoare. Pot trăi și cu ochii închiși.

FILIP : Mie îmi vine să vărs.
ISABELA : Într-o dimineață, mă vor găsi țeapănă, dar zîbind. Disprețul va fi testamentul meu.

FILIP : Crezi că-l vor înțelege ?
ISABELA : Puțin îmi pasă. O fac pentru conștiința mea.

FILIP : Aici nu contează.
ISABELA : Dar eu trăiesc !

(Dansul s-a oprit. În poarta mare a apărut Generalul, însoțit de ofițeri. Ignățiu, urmat de Augusta, aleargă să-i întîmpine.)

IGNAȚIU : Ce onoare, dumneavoastră, pe maidanul nostru !

AUGUSTA (făcînd o reverență) : Augusta.

GENERALUL : Încîntat, doamnă. (Săru-tîndu-i mina.) Parcă ne-am mai întîlnit undeva.

AUGUSTA : Cine știe, am circulat eu, ați circulat dumneavoastră...

IGNAȚIU (precaut) : Avem mari probleme cu circulația...

GENERALUL : Nu cumva un globe-trotter ?

AUGUSTA : Din familie.

GENERALUL : Sînt absolut încîntat, doamnă, și eu sînt un globe-trotter.

SOFIA (căt-re Carol) : Globe-trotter-ul are vreo legătură cu trotuarul ?

CAROL : Nu, cu globul... E în indiană.

SOFIA : N-am avut talent la limbi.

CAROL : Vine, cu avansarea... Cînd eram răcan, nici limba maternă nu mi-o știam.

GENERALUL (căt-re Ignățiu) : Pe voi, ci-villii, vă invidiez. (Ciocînd un pahar de șampanie.) Stați acasă, pe cînd noi, ba pe un continent, ba pe altul.

AUGUSTA : Sînteți în manevre ?

GENERALUL : Întotdeauna.

IGNAȚIU : Pe maidanul nostru ?

GENERALUL : Și aici. Fiecare palmă de pămînt trebuie folosită cu grijă.

AUGUSTA : Vă gîndiți la starea de spirit a Terrei ?

GENERALUL : Nu mă mai interesează de mult. Am depășit-o !

CLAUDIU : Permiteți-mi să vă salut, domnule general !

GENERALUL (plăcut surprins) : A, dumne-nea... Ca întotdeauna, în prima linie.

CLAUDIU : Condiția generației noastre, excelență.

GENERALUL : Bine spus ! Generația forte. Ne așteaptă vremuri mari.

IGNAȚIU : Într-adevăr, o familie unită.

FLAVIA : Asta cine mai e ?

GEORGES : Un paranoic. A scris o carte.

FLAVIA : Asta, o carte ? Mai degrabă pare un ucigaș !

GEORGES : Se cheamă „Mein Schlafwagen !“ (Rid amîndoi.) Reeditările ne omoară.

GENERALUL : Reușit, asaltul berăriei. Pentru ce vă pregătiți acum ?

CLAUDIU : Cîteva incendii, excelență.

GENERALUL : Cultul luminii e stră-vechi. Noi, militarii, l-am apreciat întotdeauna, și lui Nero i-a plăcut...

SOFIA (căt-re Carol) : Asta tot un general a fost ?

CAROL : Nu, un poet, și-a aprins casa.

ISABELA (căt-re Filip) : N-au nimic sfînt.

FILIP : Și-au făcut cultura la cinematograful. Se poartă.

ISABELA : Fățărnicia e o stare naturală.

GENERALUL (căt-re Augusta) : În timpurile noastre, dragă doamnă, adevărata față a lui Dumnezeu e tunul.

AUGUSTA : De aceea o vedem atît de des.

GENERALUL : Și pentru că sînt prea mulți săraci. (Rizînd.) Fanatici, desigur !

IGNAȚIU : Mie îmi spuneți ? Mă costă destul.

GENERALUL : N-aveți de ce să vă plîngeți, sîntem sursa bunăstării dumneavoastră.

(În tot acest timp, Georges se ceartă cu Flavia, vrea să se smulgă de pe scaun, gesticulează. Se aude : „Te-ai îmbătat. O să-ți pară rău, liniștește-te“. Dar Georges nu mai poate fi liniștit, e deja în fața Generalului și urlă.)

GEORGES : Sînteți sursa tuturor catastrofelor. O să distrugeți planeta asta, nenorociților ! Iresponsabililor !

GENERALUL : Nu permite !

GEORGES Ce nu permiti? N-am voie să vorbesc? Mai ascultă-mă și tu pe mine, doar seară de seară trâncănesc despre binefacerile tale.

FLAVIA (*care a fugit să-i despartă*): Taci, te-ai îmbătat!

GEORGES Și ce dacă?... Nu sînt un laș!... Poate doar că n-am curaj... Asta e cu totul altceva.

GENERALUL: E nebun. Luați-l de aici, că e nebun!

GEORGES: E prea tîrziu... Sînt o personalitate a respectabilului dumatiale sistem, și te-ar compromite.

GENERALUL: Pe mine? Fii serios, domnule! Dumneata nu contezi!

GEORGES: Posibil! O să vină alt flămînd, în altă mocirlă, și pe urmă altul și altul, dar pînă cînd?

GENERALUL: Azi, stimabile domn, individul nu contează.

GEORGES: Nu, că nu are ce vinde. L-ați golit de orice conținut, de-a ajuns să-i fie rușine că face umbră pămîntului. El e de vină? (*Rînjind și aruncînd paharul cu șampanie în obrazul Generalului.*) Nu el, stimabile, ci sistemul vostru imputit, de băcani, curve și jandarmi!

(*Toți au sărit să-l șteargă de șampanie pe General.*)

IGNAȚIU: Carol, pe el! (*Carol și ai lui l-au imobilizat pe Georges. Flavia încearcă să-l scoată, dar e prea tîrziu, îl și tîrîsc spre poartă.*)

FLAVIA: Georges, ești un caz patologic!
GEORGES (*hohotînd*): Vremurile sînt patologice, dragă!

FILIP (*către Isabela*): De fapt, așa gîndesc și eu. Parcă mi s-a luat întunericul de pe ochi.

ISABELA (*șoptind*): Vorbești prea tare.

FILIP: Dar acestea sînt cuvinte ce trebuie scurte! (*Aleargă după el.*)

GENERALUL (*către Igațiu*): Ce căzătură! Ce maniere! E inadmisibil, domnule. Să fi ajuns răul atît de sus?

IGNAȚIU: Sînt pur și simplu dezolat. Pe maidanul nostru nu-mi amintesc să se fi întîmplat vreodată asemenea scene.

AUGUSTA (*cu sarcasm*): Mie mi-a plăcut! Fără scandal, parcă n-are nici un farmec.

IGNAȚIU (*revoltat*): Augusta!

AUGUSTA (*mirată*): În fond, ce-a zis bietul om? Că sîntem porci și curve! Și ce dacă? Cui îi strică? Păcat de șampanie.

GENERALUL: Nu vă recunosc, doamnă. Revoluțiile încep de la palavre.

AUGUSTA: Atunci să pâlăvrăgim, cel puțin mai staționează și demografia.

GENERALUL (*scandalizat*): Dar sînteți o doamnă, cum se poate?!

AUGUSTA: Sînt în primul și în primul rînd femeie, domnule general! (*Feri-*

cită că a reușit să restabilească calmul.) Și știu că toți bărbații, cînd nu mai sînt în stare de altceva, răcnesc. Să-i executăm, pentru atîta lucru? Dimpotrivă!

IGNAȚIU (*dorînd să-i continue intenția*): Mai bine l-ai invita pe domnul general la dans.

AUGUSTA Ce ziceți, domnule general? N-ați dori să vă regăsiți buna dispoziție în brațele mele?

GENERALUL (*privindu-i brațele*): Îmi vine să cred, onorată doamnă, că în brațele dumneavoastră, chiar și omenirea și-ar putea regăsi cîte ceva din multele șanse pe care le-a pierdut! Doar nu mă credeți chiar atît de irresponsabil.

AUGUSTA (*îmbrățișîndu-l*): Chiar atît, Doamne păzește...

IGNAȚIU: Doamnelor și domnilor, Da-men-vals.

SOFIA (*către Carol*): Carol, mă iubești? CAROL: Un polițai în timpul serviciului nu poate să iubească.

SOFIA: Lasă gradele acum. Te-am întrebata dacă mă iubești.

CAROL: Nu îndrăznesc. Toată ziua stau în mijlocul străzii, în borcanul meu, și fluier. Fac un proces-verbal și fluier. Fluier și fac un proces-verbal.

SOFIA: Dacă mă iubești, fluieră.

CAROL: Aici nu se poate!

SOFIA: Te rog, iubitul... Mult, mult...

CAROL: Fără declarație de dragoste, nu se poate?

SOFIA: Doar nu sîntem animale.

CAROL: Fie. Fluier. (*Scoate din buzunar un fluier și fluieră. Toată lumea se oprește din dans.*)

IGNAȚIU (*speriat*): S-a întîmplat ceva, Carol?

CAROL (*speriat, la rîndul lui*): Nimic, domnule, fac ordine.

IGNAȚIU (*alarmat*): Unde?

CAROL: În viața mea.

SOFIA (*ajutîndu-l*): Vrem să ne căsătorim!

AUGUSTA: Ia te uită, ce minunat!

CAROL: Ne-am gîndit ca dumneavoastră și domnul Igațiu să ne fiți nași.

IGNAȚIU: Un dans, un dans pentru finii noștri!

CAROL și SOFIA (*deodată*): Dar nu știm să dansăm.

AUGUSTA Un vals, numai un vals.

(*Toată lumea se dă la o parte, cei doi, resemnați, se prind de mîini și de umeri, și urmează ceva trist, foarte trist; arareori, se aud sughițuri de plîns; cineva a aruncat o floare, despre care nu întrebă nimeni de unde vine și a cui este.*)

SOFIA (*către Carol, în centrul scenei*): Mă săruti?

CAROL: În uniformă?

SOFIA Închide ochii.

CAROL Dacă se întâmplă ceva ? Eu și noaptea stau cu ei deschiși.
SOFIA Lasă că te dezvăț eu.

(Hohote de ris.)

ISABELA (toată lumea îi feliicită, la sfârșit Isabela) : Să trăiți fericiți !

SOFIA N-ai pic de respect ! Dînsul e plutonier. Se vorbește cu „dumneavoastră“.

ISABELA Mă gîndeam că poate o să vă trebuiască o servitoare.

CAROL : Stăm înghesuți.

SOFIA (mirată) : Dar de ce nu te duci la cimitir ?

ISABELA De multe ori am vrut. Dar încă nu îndeplinesc condițiile.

CAROL : Birocrația ne omoară.

AUGUSTA : Lumea va pieri ?

GENERALUL : Cîte eforturi inutile !

AUGUSTA : E un semn al salvării ?

IGNAȚIU Cine se gîndește la salvare ? Cine trebuie salvat ? Noi trebuie să fim salvați ? De cine ?

AUGUSTA : Omenirea... Mă gîndeam.

IGNAȚIU : Ceva abstract, demagogic. Cine e omenirea ?

AUGUSTA : Am cunoscut-o în stradă.

GENERALUL : Veniți de jos ?

AUGUSTA Vin din viață, domnule general.

IGNAȚIU : Nu te recunosc. Vorbești prostii, ce te interesează toate nimicurile astea ? Îți lipsește ceva ?

AUGUSTA : Poate, o speranță... Am și eu slăbiciuni.

GENERALUL (mirat) : Cu frumusețea și bunătatea dumneavoastră ?

AUGUSTA (cătreg General) : V-ați gîndit vreodată că veți îmbătrîni ? V-ați gîndit, domnule general, la clipa mizerabilă cînd pielea va atîrna pe oasele dumneavoastră ca un steag de pace ? Frumusețe ? Bunăstare ? În iubire, stagnarea înseamnă moarte.

GENERALUL : Dar nu în politică !

IGNAȚIU : Niciodată nu m-am gîndit la bătrînețe, la dispariție. Voi duce totul cu mine, căci lumea există atîta timp cît există eu. Restul nu mă interesează, e neantul !

GENERALUL Tindem către perfecțiune. E firesc, de acolo venim.

AUGUSTA : Experimentați ? Pe cine ?

GENERALUL : Sint secrete, doamnă.

AUGUSTA : Azi, pînă și viața a devenit un secret.

IGNAȚIU : Se uită mai ușor.

AUGUSTA Ca femeie, regret.

GENERALUL : Regrețați... Pe cine regrețați, doamnă ?

IGNAȚIU : Un vâcar, care i-a vorbit într-o zi despre singurătate.

AUGUSTA : Poți să mă jignești cît vrei, îl regret și pe el. E un naiv, care habar nu are ce se pregătește peste capul lui...

GENERALUL : Nu-i pasă și nici n-are înțelegere. Aici e vorba de soarta civilizației umane, și nu de vacile lui...

IGNAȚIU Niște subdezvoltați, ce tulbură și murdăresc totul.

AUGUSTA Fără el, masa ta ar fi goală, dragă Igațiu, cum și sufletul meu s-ar simți pustiu. Orioît l-aș disprețui, nu-l pot nega.

GENERALUL Mă înduioșați. Sînteți prea sentimentală și dulceagă. Mă simt mai bine în brațele dumneavoastră, decît printre cuvintele pe care le rostiiți...

IGNAȚIU O femeie nu trebuie să albă de-a face cu politica. Eu sînt de părerea unei celebrități, care a spus că trebuie „să-ți îngrijești sufletul, mintea și trupul !“

AUGUSTA : Cum le-a împăcat pe toate ?

IGNAȚIU : După dînsul, pentru suflet se folosește Sfînta Scriptură, pentru minte, domnul Voltaire, iar pentru trup, e suficient dacă îți iei o analfabetă !

(Hohote.)

AUGUSTA (dezgustată) : Mitocănia a ajuns o profesie. Se practică unde nici nu te aștepți.

IGNAȚIU : Istoria e un vraf de crime, războaie, decădere și murdărie. Nu mă interesează.

GENERALUL : ...Omul, acest vâcar, cum îi spuneți dumneavoastră, a distrus marea, pămîntul, a stricat echilibrul. Priviți reprezentarea lui ! (De sus coboară un ecran mare, care acoperă complet poarta. Pe el e omul lui Leonardo, înscris în pentagramă.)

IGNAȚIU : Instincte de apărare, domnule general. A fost, la rîndul lui, de nenumărate ori nimicit.

AUGUSTA (arătînd cu un băț) : De frica din el, de lașitatea lui.

GENERALUL : Doar știți care e adevărul său.

IGNAȚIU : O minciună !

GENERALUL (arătînd cu un băț, ca la școală, spre pieptul omului) : Iadul se află aici. Cimitirul e în toată ființa lui. În fiecare secundă, în trupul acesta se petrec cele mai îngrozitoare masacre. Sub fruntea aceasta înaltă, stă mereu la pîndă o ființă urîță și murdară.

IGNAȚIU : E singur. De aceea se visează unic, pentru că nu înțelege, nu cunoaște și nu poate accepta că e singur.

AUGUSTA : Un muritor. Nu v-ați gîndit la asta, domnule general ? Care a născocit un lucru absolut incredibil.

GENERALUL : Ce, doamnă ?

AUGUSTA : Libertatea, care i s-a furat și după care plînge și suferă de secole.

IGNAȚIU : Dar ea este peste tot.

AUGUSTA Nu există nicăieri. Stelele

sînt supuse stelelor. Viața e supusă morții, iar ea, trecerii timpului. Toate sînt supuse, într-un lanț fără de capăt. În timp ce el e momit fără încetare, și dus cu zăhărelul, în pragul morții. Și, deși știe că este mințit, el tot speră, și tată după fiu și fiu după tată nu-și pierde încrederea că vor redobîndi acel ceva de care au fost jefuiți... (Pe alt ton.) Habar n-aveți cit de măreț poate fi, cînd moare stupid pentru o idee! Nici nu-și imaginează că nu se va mai întoarce aici niciodată...

IGNAȚIU : De acte iresponsabile, slavă Domnului, n-a dus lipsă.

GENERALUL : Umanism ieftin și demodat, doamnă.

AUGUSTA : Se poate, dar fără el n-am fi ajuns aici.

IGNAȚIU : Poate era mai bine.

GENERALUL : Trăirea lui e alta... Ceea ce ascunde e ură, invidie, sete de putere și cruzime. (Scoate grăbit un revolver din buzunar.) Vedeți? Aceasta e o armă nouă. Ea reproduce exact trăirea interioară a unui individ, și acționează în consecință.

AUGUSTA : Nu mai e un secret?

GENERALUL : Din moment ce o au și dușmanii noștri, nu mai e un secret.

AUGUSTA : Atunci n-ar mai trebui produsă, domnule general.

IGNAȚIU : Și banii?

AUGUSTA : Asta e! Banii!

GENERALUL : Sînt necesari, doamnă, precum această armă care n-are trăgaci. (Arătînd din nou spre omul de pe ecran.) Spuneți că nu e urf, că nu gîndește murdar. Greșiți, doamnă, în sufletul lui stă adevărul, rînjind, și nu zîmbind, cum credeți dumneavoastră... Un voluntar!

IGNAȚIU : Carol!

(Carol vine în goană spre ei.)

CAROL : Ordonăți!

GENERALUL (îi așază arma în mînă) : Tîntește, te rog, acolo, spre piept.

CAROL (fistîcît) : Dar nu pot... Nu vreau. Știți... La noi nu se folosește. Mă rog, bastonul mai merge, dar n-am omorît niciodată pe nimeni. (În această clipă, arma se descarcă, lumea țîpă, iar din pieptul omului din pentagramă începe să curgă încet o dîră de sînge.)

CAROL : Dar n-am apăsat pe trăgaci, nu sînt de vină!

AUGUSTA : Sînge, priviți, sînge!

IGNAȚIU : A stropit de undeva, mereu stropeste de undeva.

GENERALUL (alerghînd spre ecran) : Vedeți, nu e găurit!

CAROL : Dar eu nu sînt vinovat. Am trăit cu frica lui Dumnezeu și n-am urf pe nimeni.

GENERALUL : Minciuni! Ura și cruzimea zac în sufletul tău! (Se aud va-

iete, țipete; Isabelă vine alergînd și se oprește în mijlocul scenei.)

ISABELA (strigă) : Mi-ați ucis fiica!

(Carol stă o clipă nehotărît, pe urmă, urlînd, fuge pe poarta mare.)

IGNAȚIU (calm) : Era o tîrfă. Nu contează.

GENERALUL : Probabil că s-a sinucis. E la modă.

AUGUSTA : Nu era o tîrfă, era săracă!

IGNAȚIU : Să nu dramatizăm.

GENERALUL : Vedeți, doamnă? Oare umanismul acesta o să ne apere de năvarea prostimii, a sălbăticiiei și dezgustului?

AUGUSTA : Chiar sinteți indiferent? Puteți vorbi de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic? A murit, totuși, un om.

IGNAȚIU : Un fapt divers.

GENERALUL : Nu mai emoționează pe nimeni. În fiecare clipă, doamnă, pe străzile lumii noastre, oamenii mor ca muștele. Principalul e să te închizi bine în casă.

IGNAȚIU : Dar mai ales în suflet.

GENERALUL : Să nu uitați asta, doamnă. A fost o seară splendidă. Și mă bucur că, nu peste mult, pe maidanul acesta se vor desfășura manevre. Nu uitați, tunul și chipul lui Dumnezeu, și el ne asigură stabilitatea și prosperitatea. Noapte bună, doamnă, noapte bună, domnilor.

(Augusta a rămas nemișcată. I-a întins mecanic mîna. Numai Igațiu l-a urmat pe General, cu o politețe exagerată. Toată lumea a plecat, speriată. Săliile sînt pustii, și lumina arde liniștit. Apoi Igațiu s-a întors, a strîns-o pe Augusta la piept, a turnat din nou în pahare șampanie, a ridicat paharul spre omul din pentagramă.)

IGNAȚIU : Noapte bună, omule! Ai trăit destul. Cred că-ți dorești și tu puțină liniște. (În timp ce soarbe din pahar, ecranul se ridică încet în văzduh. Augusta se smulge din brațele lui, trîntește paharul de pămînt.)

AUGUSTA : Un fapt divers! Altfel ar ajunge pe scaunul electric, acuzat de crimă.

IGNAȚIU : Să nu exagerăm. Oamenii nu se judecă numai după întîmplări neplăcute, ci și după merite.

AUGUSTA : În cazul acesta, trebuie să-ți comunic că urăsc această rinduială.

IGNAȚIU : Un sentiment frumos, care-ți pune singele în mișcare.

AUGUSTA : Și pe tine te urăsc. Nu ești nimic altceva decît o căzătură, ca și mine, și un ucigaș, ca și el...

IGNAȚIU : Ce-am eu cu armata? Și, pe

- urmă, chiar dacă ar fi așa, a fost un accident.
- AUGUSTA Tu le dai bani. Fără banii tăi, n-ar exista.
- IGNAȚIU : Am recunoscut întotdeauna că idealurile se finanțează. Ți-a spus-o și Georges... (*Pe alt ton.*) Sînt dator să-mi apăr drepturile.
- AUGUSTA Proprietatea. Poate și eu sînt o proprietate, pentru tine.
- IGNAȚIU : Intr-un fel, da. (*Pe alt ton.*) Sentimentul e chiar plăcut. Nu vroiai să te culci cu mine ?
- AUGUSTA Era să fac și prostia asta, cum am săvîrșit atîtea.
- IGNAȚIU Chestiune de soartă, draga mea, sînt un fatalist.
- AUGUSTA : Nu știu ce ești, și de fapt nu mă interesează, dar, stimate domnule Igațiu, între noi totul s-a sfîrșit. Afacerea s-a încheiat.
- IGNAȚIU Putem începe alta, draga mea (*cu ironie*), căci e delicios să aștepti noaptea, la un colț de stradă, într-o rochie albă, sau crezi că ai altceva de făcut ? (*Rizînd.*) E chiar atrăgător !
- AUGUSTA (*ingîndurată*) : Cînd nu ți-e foame... (*Pe alt ton.*) La ce altă afacere te-ai gîndit ?
- IGNAȚIU (*fericit*) : Bravo ! Slavă Domnului că ți-ai revenit.
- AUGUSTA : Puteam să fac altceva ?
- IGNAȚIU : Nu, și n-avea sens... (*Luînd-o pe după umeri și ieșînd.*) ...Ar trebui să ne căsătorim. (*Lumina scade încet. Pe maidan au intrat Soldatul I și Soldatul II, care au adus niște lăzi militare. Au început să bată indicatoare pe diverse părți ale zidului. Pe ele scrie : „Zonă interzisă”, „Gaze”, „Iradiații”. Apoi au ieșit. Pe poarta mare intră Filip, vesel. Igațiu, reintors, îl întîmpină.*)
- FILIP Doamne, ce obosit sînt ! Orice mi-aș fi imaginat, numai o noapte ca asta, nu. Săraca fată, nici acum nu și-a revenit.
- IGNAȚIU (*indiferent*) : N-a murit.
- FILIP : Inchipuie-ți ! Domnul general l-a liniștit pe Carol, spunîndu-i că e doar o moarte aparentă.
- IGNAȚIU : Probabil de aceea nu mai e rentabilă arma asta. Oricum, mă bucur pentru Carol. Mi-ar fi fost greu să-i găsesc un înlocuitor. (*Pe alt ton.*) Ai fost să-l vezi pe Georges ?
- FILIP : Da, suferă îngrozitor, sărmanul.
- IGNAȚIU Regretă, desigur...
- FILIP : E oribil. Se uită într-un punct fix și tace.
- IGNAȚIU N-o să i se întîmple nimic. Ne avem de atîta vreme unul pe celălalt la mină, încît se poate aranja totul. O să-și ceară scuze generalului, și gata ! Eu am nevoie de publicitate, și generalul are, iar Georges nu poate fără noi. Să fii „cineva” e un lucru greu.
- FILIP Mie-mi spui ? A trebuit să mă spînzur și să mă ridic în ceruri, ca să devin liber. Acum sînt liber.
- IGNAȚIU Desigur, dragul meu, vei cunoaște o nouă libertate, vei trăi o nouă viață, și, cum dimineața a venit, cred că e timpul să ne apucăm de treabă. Filozofarea nu aduce bani.
- FILIP : Mereu bani, bani, proprietate, profit. Mă îngrozesc. O avalanșă.
- IGNAȚIU : E singura care păstrează viața intactă. (*Bate din palme.*)
- CLAUDIU (*apare*) : Da, domnule.
- IGNAȚIU Știi că ți-am plătit cauțiunea.
- CLAUDIU Vă mulțumesc, domnule, n-am să uit asta. Băieții vă mulțumesc, domnule. Nici ei n-au să uite asta.
- IGNAȚIU Ei, să nu exagerăm. Era o chestiune de omenie. Doar nu puteam să las să fiți masacrați de legile astea anacronice, care nu înțeleg entuziasmul tinereții, care habar n-au spre ce ne îndreptăm.
- CLAUDIU Vor plăti, domnule, ăia de la poliție s-au purtat ca niște porci !
- IGNAȚIU Lumea e bătrînă. A îmbătrînit. E nevoie de sînge proaspăt. De un elan nou.
- FILIP De sînge, totdeauna a fost nevoie, în momente mai încurcate. Dacă ar fi fost numai ele, și tot era suficient ca să nu te uiți liniștit în ochii semenului tău.
- IGNAȚIU : O să-ți treacă. Nu trebuie să te uiți. De acum încolo, nu mai e nevoie. (*Bate din nou din palme. Zidul e luminat puternic ; brusc, din cele douăsprezece bolți de sub cele douăsprezece capete de birnă, se deschid douăsprezece uși ; în interior se află douăsprezece scaune de invalizi. Unsprezece sînt ocupate, de unsprezece orbi, după ochelarii fumurii, și invalizi, după bastonul alb pe care îl țin într-o mină. În cealaltă mină, fiecare are cîte o cutie de metal. Igațiu, arătînd spre locul liber, lui Filip.*)
- IGNAȚIU Acesta e locul tău, de acum, dragul meu.
- FILIP (*uimit*) : Să cerșesc ? Asta e libertatea pentru care m-ai salvat ? Dacă refuz ?
- IGNAȚIU : Exagerezi, frate dragă. (*Pe alt ton.*) Doar nu-ți imaginezi că în lumea asta se poate trăi din sentimente, din pierdere de vreme. Iar pentru tine, la ora asta, nu mai contează. Ai murit de mult, ai fost îngropat frumos, și s-a făcut o pomană pe cînte. Așa că, te rog, fii cumințe și ia loc. (*Amenințător.*) Altfel ai putea dispărea complet. ești mort doar... Nu te-ar mai căuta nimeni, și de un cadavru e întotdeauna nevoie.
- FILIP : Asta ți-e metoda ?
- IGNAȚIU (*amabil*) : Trebuie să fim siguri de oamenii noștri. (*Energic.*) Claudiu, fii te rog drăguț și ajută-l

pe domnul să-și reia locul în societate.
CLAUDIU Hai !

(Îl ia de braț pe Filip și începe să-l pregătească pentru scaunul liber. În tot acest timp, Soldații I și II continuă să așeze lăzi cu muniții.)

IGNAȚIU : Domnii ?

SOLDATUL I *(către Soldatul II)* Ce vrea asta ?

SOLDATUL II Nu știu, vorbea cu ăfa. *(Arată spre cele douăsprezece scaune.)*

IGNAȚIU : Vă întrebam ce căutați aici.

SOLDATUL I Sinteți cumva proprietarul maidanului acesta ?

IGNAȚIU *(superior)* Firește, domnule soldat.

SOLDATUL I : Vă anunț atunci că acest teritoriu a fost rechiziționat.

SOLDATUL II O să fiți despăgubit... Vi se va da un alt maidan...

IGNAȚIU Dar acest pământ nu mai e bun de nimic. Nu mai cresc decât bălării. E sterp, nu văd la ce v-ar folosi. Eu am aici investiții.

SOLDATUL II Nu-ți mai bate gura. Aici vor avea loc manevre.

IGNAȚIU Voi aranja. Voi interveni ! Îi cunosc pe domnul General.

SOLDATUL I : Asta e nebulă ! Hai să ne vedem de treabă, că în curînd e ora. *(Ies amîndoi. Iagnațiu fugе după ei. În acest timp, Claudiu i-a așezat lui Filip o șepcută pe cap, i-a pus într-o mînd bastonul alb, și în cealaltă, cutia de tablă. L-a așezat pe scaun. Încep să se audd pași. zgomot de stradă, ca și cum viața a început. Și, firește, banii care cad în cutiile de tablă, precum bătăile unui orologiu. Pare că totul se desfășoară pe o bandă rulantă, incît ideal ar fi ca cele 12 scaune să se rotească deodată, precum cifrele unui ceas imens așezat pe pămînt, secundele fiind marcate de banii care cad în cutiile de metal. Claudiu, cu brațele încrucișate la piept, supraveghează buna desfășurare a „producției“. Deodată, Filip își aruncă bastonul și cutia, își scoate ochelarii, se ridică. Claudiu vrea să-l imobilizeze, dar nu reușește. Filip iese pe poartă, și după cîteva clipe se întoarce. Are în mînd o bită de care e prins un carton. Îl face semn lui Claudiu să se liniștească. Acesta crede că se va reazeza pe scaun, din moment ce își pune din nou ochelarii fumurii și ia în mîna stîngă bastonul alb. Dar Filip nu are asemenea qinduri. Se urcă în picioare pe scaunul de invalid și întoarce bățul cu bucata de carton spre Claudiu. Pe ea scrie : „Sint în grevă“. Iagnatiu intră pe poartă, vede tot ce se întîmplă, se liniștește în fața acestei neașteptate scene și, foarte mieros, începe un dialog cu Filip, timp în care i-a făcut semn lui Claudiu să in-*

chidă ușile celorlalte șaptezecize nișe, ca invalizii din cărucioare să nu asiste la ceea ce a hotărît să facă.)

IGNAȚIU : Ți-ai pierdut mințile.

FILIP : Mi-am ciștigat libertatea. Doar nu vroiai să ai un mort pe bandă rulantă.

IGNAȚIU Nu știu ce te deranjează, sînt timpuri moderne, dragul meu. Dacă produce, chiar și un mort este util societății.

FILIP : Societății tale. Trustului tău. Cît de idiot am putut fi !

IGNAȚIU : Fii te rog drăguț și lasă totul baltă. Nu mi-au plăcut niciodată demagogia și spectacolele. Asta al cui e ?

FILIP Al omului din mine, dragul meu Iagnațiu.

IGNAȚIU Aici nu mai contează... E amurgul, Filip... E sfîrșitul... Vine noaptea promisă și nu te înțeleg de ce te lași pradă unor asemenea prostii, cînd viața îi-e asigurată, de acum înainte, și poți trăi liniștit.

FILIP Cerșind !

IGNAȚIU O altă formă a libertății, de care aveai atîta nevoie, și pentru care erai în stare să te spînzuri. Nu mai contează.

FILIP Pentru mine, contează. *(De undeva a apărut Georges. A intrat posac și resemnat. Pare bătut. Pe măsură ce asistă la dialogul lor și îl vede pe Filip, devine din ce în ce mai atent și mai prezent.)* Pentru mine, contează. O să zici : atunci, de ce am vrut să mă spînzur ? De ce n-am luat-o piepțiș ? Îți răspund sincer, n-am știut. Și, mai ales, n-am crezut că se poate schimba ceva. Unii pot născoci o lume, alții pot s-o ducă în spinare, cei mai mulți, s-o suportă, dar există, se pare, cîțiva, care, protestînd, o modifică.

GEORGES : Se modifică. Dacă strigi la timp.

IGNAȚIU : Nu ți-a ajuns, sau iar te-ai îmbătat ? Credeam că ai venit să-ți ceri scuze.

GEORGES : Puteți să spuneți ce vreți, domnule Iagnațiu, dar nu mă mai întorc niciodată în mocirla dumneavoastră. O să mă împotrivesc !

IGNAȚIU Gestul tău n-o să aibă nici o importanță. Ești un alcoolic. Te vor considera iresponsabil. Psihiatriile sînt pline.

FILIP : Dar memoria nu i-o puteți lua.

IGNAȚIU : Din memorii nu mai trăiesc decît ideile demodate, dragul meu Filip, și cred că ar trebui să cobori, că au și început să mă doară picioarele, privindu-te.

GEORGES Mă aveți la mînd. Mă considerați un bețivan. Dar uitați că pînă

și sub un copac uscat, poate crește iarba.
IGNAȚIU : Nu vezi ce scrie acolo sus ?
(*Arătînd deasupra porții.*)
FILIP (*chiorîndu-se, scoîndu-și ochelarii*) : Sus de tot, nu văd... (*Spre Ighnațiu.*) Dar pe zid, da. Iar pe zid nu scrie „Cea mai bună lume cu puțință”, ci „cea mai murdară”.
GEORGES : Orice băcan poate fi împărat cînd vrea, și orice om cinstit e liber să moară cînd poate.

(*Filip îi întinde miinile, și le string cu căldură.*)

IGNAȚIU Democrația costă. Viața costă, iar prețurile cresc.

FILIP : Condiția umană, da, uneori costă chiar și viața !

IGNAȚIU Bani să ai, că stăpînești lumea !

FILIP (*coborînd*) : Ești un ticălos. Omenirea n-o stăpînești niciodată.

IGNAȚIU : Trăiesc din certitudini.

FILIP : Trăiești din hoituri.

IGNAȚIU : Există o voință divină: unii primesc, alții dăruiesc.

FILIP : Minciuni ! Parcă spuneai că nu-ți place demagogia ?

GEORGES : Vorbește de trecut, iar el e un prezent.

IGNAȚIU : Nu aduce bani, e inutil. N-ai decît să-l privești. Stă aici și moare de foame.

GEORGES : Moare pentru o idee.

IGNAȚIU : Stupidă, inutilă.

FILIP : Oameni cinștiți nu mai sînt ?

IGNAȚIU Mă faci să rîd ! Mai bine treci la locul tău. Îmi datorezi bani, îmi datorezi viața, totul îmi aparține.

FILIP Poate îmi aduci și-o ladă. Îmi creezi condiții, și mă rogi să binevoiesc să mă urc și să-mi aprind lumina. Dar, de data asta, ca să-ți încasezi tu banii pierduți. Merci. Caută altă formă.

IGNAȚIU Hai să ne înțelegem, Filip. De ce nu vrei să ne înțelegem ?

FILIP Pentru că nu sînt un erou. (*Încet, apar soldații. Claudiu a tras scaunul devenit liber și l-a dus afară. Evident, cu toții îl pîdesc pe Filip, pentru a reinstaura liniștea și ordinea. Stringînd bățul în mînă.*) Chiar dacă mă trezesc plîngînd, fără să știu de ce, chiar dacă în sinea mea sînt mojiic, citeodată mă disprețuiesc, chiar dacă patul mi-e pustiu și pe față am semnele bătrîneții, iar femeia pe care am iubit-o m-a vîndut pentru o bucată de piine jalnică, chiar dacă m-am bătăcit și eu, ca atîția alții, în himerele „nu”-urilor strigătoare la cer, pe care cu atîta dărnicie mi le-au pus alții la dispoziție, nu mai pot și nu mai vreau. Pentru că trăiți ca porcii !

GEORGES (*hohotînd*) : Un grohăit universal.

IGNAȚIU Dar sănătis.

FILIP : Josnic și criminal.

IGNAȚIU Ți-am spus că sînt un om de afaceri.

FILIP E drept. Iar eu te-am crezut un domn.

IGNAȚIU : Nu te-am mințit.

FILIP : Cuvintele, nu. Numai faptele. Știi voi cum să prezentați marfa... E chestie de ambalaj.

IGNAȚIU : Ai devenit cam revoluționar, Filip, și nu e bine.

FILIP : Sînt om. Și asta îmi ajunge. E o răspundere suficient de mare pentru timpurile noastre. Ar fi bine s-o știi și tu.

IGNAȚIU : Pentru ultima oară, te rog să încetezi.

FILIP : Nu voi ceda niciodată !

IGNAȚIU : E ultimul tău cuvînt în lumea asta, Filip !

FILIP : Dar nu uita că eu nu sînt ultimul care îți va face plăcerea să ți-l rostească.

IGNAȚIU (*observîndu-l pe Claudiu, care a tot șușotit cu soldații*) : Dar aici e un teren militar, nu-i așa, domnilor ?

SOLDATUL I (*sesizînd*) : Hai, cetățene, gata, încep manevrele !

FILIP : Alți porci, alt circ. N-am să mă mișc de aici, e dreptul meu !

(*Pe nesimțite, a intrat Augusta. E tot în rochia ei albă. Pare surprînsă.*)

SOLDATUL I : Îți atrag atenția că ești pasibil de pedeapsă conform legilor militare. Vezi ce scrie acolo ? (*Îi arată o tablă de pe zid, pe care citim : „Zonă interzisă”.*)

FILIP (*hohotînd*) : O știu de mult, pentru noi, planeta aceasta e de mult pierdută... Pentru oamenii ca mine.

SOLDATUL I : Îți atrag atenția pentru ultima oară... (*încercînd să-l apuce de braț, împreună cu Soldatul II, pe urmă și ceilalți*) ...că e zonă interzisă.

FILIP (*smucîndu-se, încep să se bată, se aude numai vocea lui*) : Dar noi unde să trăim ? Unde să trăim ?

(*Soldații încep să-l lovească cu patul pustiit. Filip cade, îl lovesc cu bocancii, Augusta s-a repezit și ea, Georges de asemenea, dar ei continuă să-l lovească. E deja la pămînt. Rînd pe rînd, cele 11 nișe se deschid. Cei din cărucioare își scot ochelarii.*)

GEORGES : Îl omoară ! Săriți, îl omoară ! N-a făcut nimic. E un om ! Nu aveți dreptul ! E credința lui !

(*Îl lovesc și pe el. Ighnațiu și Claudiu, observînd că nu mai e nici o primejdie ca Filip să fie scos din mîinile soldaților, se trag ușor spre poartă.*)

FILIP : Unde să trăim ? Unde ? (Nu-l mai lovesc. Murmură, stringindu-și bățul la piept. Augusta s-a aplecat asupra lui și plînge.)

GEORGES (urlînd) : Ticăloșilor, nenorociților, ați ucis un om !

GENERALUL (intră) : Ce se întîmplă aici, soldat ?

SOLDATUL I A pătruns în „zona interzisă“.

SOLDATUL II : S-a împotrivit.

GENERALUL : Un răsculat ?

SOLDATUL I Cred că e un observator.

(Cei 11 s-au ridicat în picioare.)

GENERALUL Martorii ce spun ?

(Cei 11 și-au pus ochelarii.)

GEORGES (hotărît) : L-au ucis. Am să spun totul la poliție. (Arată spre Ignațiu și Claudiu, oprîți în cadrul porții.) Au văzut și ei.

GENERALUL (spre Ignațiu și Claudiu) : Voi ? Ați văzut ceva ?

IGNAȚIU : N-am văzut nimic, domnule general. (Mieros.) ...Mi s-a spus că voi fi despăgubit... (Cu alt ton.) Voi primi un alt maidan. În altă parte... (Tînguitor.) Am pierderi mari. Am investit aici, și mi s-a rechiziționat totul. (Cu suficiență.) Dumneavoastră știți că eu am susținut întotdeauna armata...

GENERALUL (bătîndu-l pe umăr) : Noi nu ne uităm niciodată prietenii... Voi primi totul în altă parte... Voi avea grijă personal... (Arătînd spre cadavrul lui Filip.) Nu-i așa că s-a sinucis ?

IGNAȚIU (impetuos) : De cîteva zile, se pregătea s-o facă... Eu l-am pus (arătînd spre Claudiu) pe el să-l păzească... Știți că am avut întotdeauna grijă de oameni... Nu-i așa, Claudiu ?

CLAUDIU : Întocmai, domnule ! (Grijuliu.) S-a sinucis, cu siguranță că s-a sinucis.

GEORGES : Minți ! Am văzut. (Urlînd.) L-au izbit cu patul puștii, l-au lovit cu bocancii în gură. Am văzut, și nu voi retracta niciodată ! (Spre Ignațiu.) Voi vindeți și cumpărați totul, dar eu nu mai sînt de vînzare.

IGNAȚIU (superior) : Un alcoolic. În pragul delirului, ăștia au întotdeauna halucinații. (Văzîndu-i pe cei 11 că au intenția să se ridice. Arată spre cadavru.) ...După ce plecăm, conform obiceiului, totul vă aparține... (Cei 11 se reașază.) Totdeauna v-am răsplătit pentru munca și devotamentul vostru...

GENERALUL : Deci e clar, s-a sinucis !

(Augusta, care pînă atunci a plîns, se ridică încet.)

AUGUSTA : Nu, domnule general... (arătînd spre Georges), el n-a mințit, l-au omorît !

IGNAȚIU Augusta, de ce faci asta... Te aștepta o viață minunată. Vei regreta ! Augusta !

AUGUSTA : Am și început să regret... Dar n-aș vrea să mă sinucid într-o zi. O să trăiesc cu moartea ce mi se vine... E și acesta un mod de a fi.

GENERALUL (cătred Soldatul II) : Du-i la poliție ! (Georges, urmat de Augusta, ies încadrați de soldați. Cătred Ignațiu.) Vîno, să încheiem (rîzînd) afacerea noastră, că ăștia au înnebunit cu totul... Nu mai ai pe cine să te bazezi, în ziua de azi.

IGNAȚIU N-o să-l creadă nimeni. Voi depune mărturie, și eu, și el... (Claudiu dă din cap.)

GENERALUL : Asta, cu siguranță... Dar va dura. (Cătred Soldatul I, rămas în cadrul porții.) Dublați paza ! Vin timpuri grele.

SOLDATUL I : Ne vom face datoria ! ! (Generalul iese, urmat de Ignațiu și de Claudiu. Filip zace mort pe maidan. Lumina amurgului coboară nesfîrșit de obositor, în vreme ce cei 11 s-au ridicat rînd pe rînd, s-au furișat în preajma lui și îl jefuiesc, bătîndu-se între ei. Pare un stol negru, înfometat, care-l devoră lent pe Filip. Soldatul I rîde, iar zgomotul străzii și al banilor care cad în cutiile de metal, precum o bandă rulantă, acoperă totul. Incepe noaptea.)

S F Î R Ș I T